

DRAUGAS

PERIODICALS
April 6, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDŽIO - APRIL 6, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04/05/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 66
Kaina 50 c.

Valstybės vadovai nori dirbti, o ne aiškintis santykius

Vilnius, balandžio 2 d. (BNS) — Ilgiau kaip dvi valandas penktadienį trukusiame susitikime Konservatorių partijos vadovai prezidento ir premjero santykių nesvarstė.

„Mes apie santykius su prezidentūra nekalbėjome. Mes kalbėjome apie tai, kad visų valdžios institucijų santykiai būtų konstruktyvūs“, atsakydamas į žurnalistų klausimus, po susitikimo su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu sakė premjeras Gediminas Vagnorius.

„Mes visą posėdį skyrėme strateginiams vidaus ir užsienio klausimams svarstyti, ypač, kurie yra susiję su paastrėjusiais NATO ir Rusijos santykiais, taip pat dėl galimų finansinių problemų Rusijoje dėl Kosovo įvykių — tas irgi mums gali atsiliepti“, sakė G. Vagnorius. Pasak jo, konservatorių vadovybė taip pat apsvairstė „šių metų finansines prognozes ir kitų metų biudžetą bei finansų politikos gaires ir pagrindinius ekonominius ir finansinius prioritetus“.

Penktadienį buvo atšauktas prezidento, Seimo pirmininko ir premjero susitikimas, neva turėjęs įvykti Seime, kurį pasiūlė V. Landsbergis.

Prezidentas Valdas Adamkus sakė, kad po jo „gana išsamaus“ pokalbio su Seimo pirmininku Vytautu Lands-

bergiu įsitikinta, kad „toks susitikimas nėra reikalingas“. V. Adamkus sakė, kad, atsižvelgiant į valstybės siekius, visiems reikia apsiraminėti ir nustoti komentavus, kas ką pasakė ar nepasakė.

Premjeras žurnalistams nesakė, ar jis informuotas apie V. Adamkaus ir V. Landsbergio susitikimą, ir teigė „ne, labai turįs laiko domėtis, kas su kuo aiškinasi“.

Dėl žurnalistų klausimų apie dabartinius santykius su prezidentu premjeras buvo aiškiai nepatenkintas. „Man visiškai neįdomu, kas su kuo susitiko ir kas ką kalbėjo. Man atrodo, kad asmeniniai santykiai niekada negali turėti įtakos valstybei“, sakė G. Vagnorius. „Aš į vyriausybę atėjau ne dėl kokio nors santykių aiškinimosi ar asmeninių kontaktų palaikymo. Mes atėjome dirbti prasmingą darbą“, teigė G. Vagnorius. „Man kartais toks įspūdis susidaro, jog vien todėl, kas su kuo susitiko ar nesitiko, mes užmiršome, kad praėjusią žiemą buvo didelė Rusijos krizė su pasekmėmis Lietuvai, ir dabar mes turime pakankamai finansinių sunkumų, nors šis sunkiausias laikotarpis yra praėjęs“, samprotavo premjeras.

Jis ragino „visą dėmesį skirti svarbiausioms ekonominiams finansinėms problemoms“.

Premjeras ragina prezidentą susirūpinti esminiais reikalais

Vilnius, balandžio 2 d. (BNS) — Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius paragino prezidentą Valdą Adamkų atidėti visus „neesminius“ ar juo labiau asmeninius reikalus ir susiaukti Valstybės gynybos tarybos ir Užsienio politikos koordinavimo tarybos posėdžius.

Juose premjeras siūlo apsvairstyti „šalies užsienio politikos bei kitus strateginius valstybės interesus, atsižvelgiant į dėl Kosovo įvykių paastrėjusius santykius tarp NATO ir Rusijos bei finansines ir ekonominės krizes pasekmes“.

G. Vagnoriaus nuomone, vidaus politinės ambicijos neturėtų užgožti kasdieninio Lietuvos ūkio ir saugumo tikslų gynyminio, pranešė ministro pirmininko atstovas spaudai.

G. Vagnoriaus raginimas gali būti vertinamas kaip atkir-

tis į V. Adamkaus kritiką vyriausybei, kurią jis išsakė savo metiniame pranešime antradienį.

Nemažai politikų pastebėjo, kad V. Adamkus savo pranešime labai nedaug dėmesio skyrė užsienio politikai ir visiškai nekommentavo dabartines tarptautines įtampas. Kalbėdamas apie ūkio padėtį, V. Adamkus metiniame pranešime be kita ko sakė, kad „dabartiniai Lietuvos ūkio politikai derėtų vengti perdėti optimistinių tikrovės užkalbinėjimų“.

Premjeras G. Vagnorius ministerijoms yra pavadęs išnagrinėti V. Adamkaus kritiką bei pasiūlymus ir parengti atitinkamas rekomendacijas.

Pastarasis G. Vagnoriaus pareiškimas taip pat priskirtinas nuo vasario vykstančiam jo ir prezidentūros „žodžių kairiui“.

Paskelbtas nuosprendis Šalčininkų „autonomininkams“

Vilnius, balandžio 2 d. (BNS) — Vilniaus apygardos teismas penktadienį paskelbė nuosprendį penkiems Šalčininkų autonomijos organizatoriams.

Buvęs LKPT/TSKP CK sekretorius bei Šalčininkų rajono LKPT/TSKP pirmasis sekretorius Leonas Jankelevičius pripažintas kaltu kūręs antivalstybines organizacijas ir aktyviai jose dalyvavęs bei tyčia kenkus Lietuvos valstybei ir jos valdžios organams.

L. Jankelevičius nuteistas 2 metų laisvės atėmimu, bausmę atliekant sustiprinto režimo pataisais darbų kolonijoje.

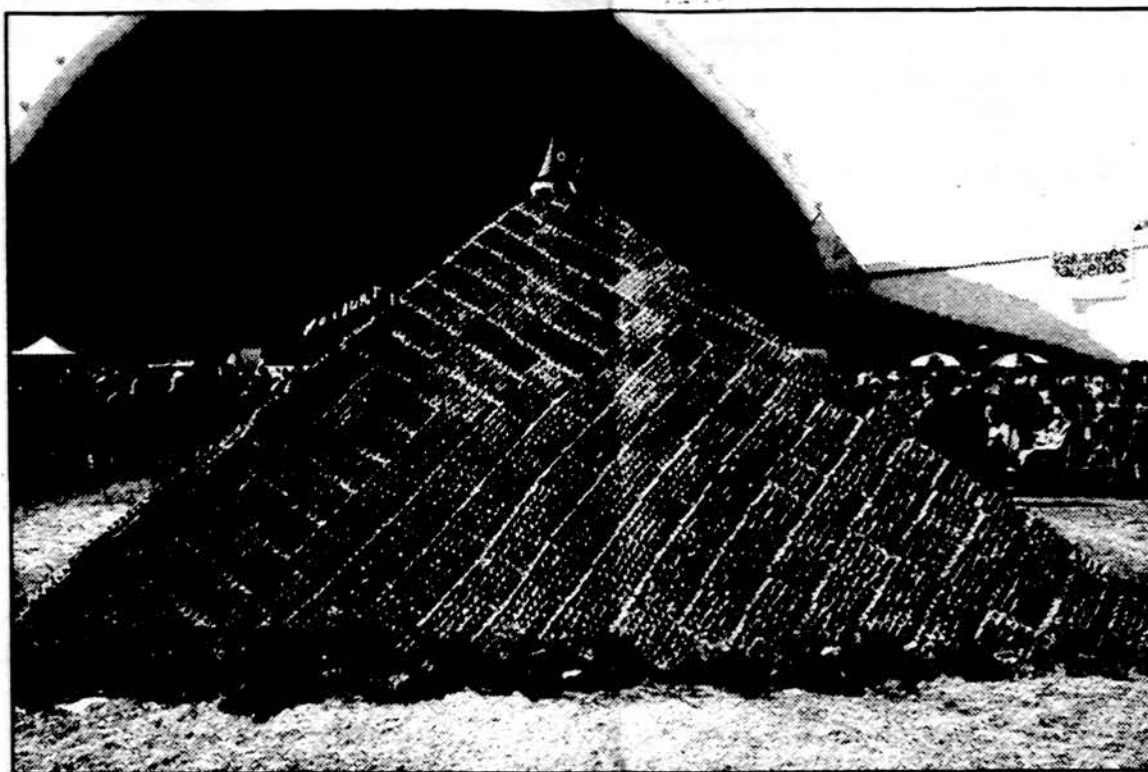
Lietuvoje 1990 metų kovo 11 dieną paskelbus nepriklausomybę, daugiausia lenkų gy-

venamoje Pietryčių Lietuvoje prosovietinės jėgos skelbė autonomiją, kuri toliau pripažino Sovietų Sąjungos įstatymus.

Buvusius Šalčininkų rajono tarybos prezidiumo narius Alfredą Aliuką, Karį Bilansą, Janą Jurolaitą, Ivaną Kucevičių teismas išteisino dėl antivalstybinių organizacijų kūrimo ir aktyvaus dalyvavimo jų veikloje. Tokį sprendimą teismas motyvavo tuo, kad teisiamei jose vykdė antradienį vaidmenį ir kad dalyvavo kaip išrinkti rajono tarybos deputatai.

Tačiau A. Aliukas, K. Bilansas, J. Jurolaitas ir I. Kucevičius pripažinti kaltais tyčia kenkus Lietuvos valstybei ir siekus pakirsti valdžios organų veiklą. Už tai J. Jurolaitas nuteistas 1 metų ir 2 mėnesių, K. Bilansas — 1 metų, A. Aliukas — 9 mėnesių ir I. Kucevičius — 6 mėnesių laisvės atėmimu griežtojo režimo pataisais darbų kolonijoje.

Nuteistieji nesumti. Jie yra pasizadėję neišvykti, ir teismas paliko šią kardomąją priemonę.

Pirmadienį Vilniuje, Vingio parke, iškilio 20,000 velykinių kiaušinių piramidė. Margučiai buvo išvirti per 28 valandas, jiems dažyti — sukurta speciali įranga. 4,5 metrų piramidė, kurios kraštinė ilgis — 5 metrai, įtraukta į Lietuvos rekordų knygą. Pasibaigus velykinei šventei, kiaušiniai bus atiduoti senelių bei našlaičių namams.

Nuotr.: Kiaušinių piramidė Vingio parke.

Katalikų kunigai aplankys kiekvieną šeimą

Vilnius, balandžio 2 d. (Elta) — Kunigai kartu su aktyviais savo parapijiečiais artėjančio Didžiojo krikščionybės 2000 metų jubiliejaus proga ketina aplankyti visas šeimas.

Tokį projektą parengė Lietuvos Vyskupų Konferencijos 2000 metų jubiliejaus komitetas.

Šeimų lankymas, kaip informavo Elta šio komiteto sekretorius kunigas Rolandas Makrickas, visose septyniuose Lietuvos vyskupijose prasidės tuoj po šv. Velykų ir truks iki Sekminių — gegužės 23 dienų.

Projekto tikslas — parodyti dėmesį visiems Lietuvos žmonėms — tikintiesiems ir netikintiems, pakviesti švęsti jubiliejinius 2000-uosius metus.

Kiekviena šeima gaus dovaną po jubiliejinių leidinių „Šeimos maldos“. Jame pateikiama žinių apie jubiliejinių metų šventimo istoriją, prasmę, spausdinamos svarbiausios katalikų maldos. Knygėlėje išspausdinta ir 1999 metų Kūčių vakaro maldą — 1999 metų Kaledomis Katalikų Bažnyčia pradeda švęsti jubiliejinius Šventuosius metus. Lankomos šeimos gaus po lankstinuką apie Palaimintąjį arkivyskupą Jurgį Matulaitį, taip pat savo vyskupijos ir parapijos Didžiajam krikščionybės jubiliejui parengtų knygelių.

Kunigų talkininkai — aktyvūs parapijiečiai savanoriai — šeimų lankymo užduočiai vyskupijos buvo rengiami Gavėnijos metu. Visoje Lietuvoje tokių savanorių, kurie savo parapijos klebono bus siunčiami Katalikų Bažnyčios vardu lankyti šeimas, parengta net 7,000.

Kiekvienas savanoris turės Lietuvos Vyskupų Konferencijos 2000 metų jubiliejaus komiteto išduotą ir savo parapijos klebono patvirtintą vardinę įgaliojimo kortelę.

Tautiečiai grįžta į gimtinę

Čikaga, balandžio 3 d. (AP-BNS) — Dar vienas lietuvis, Amerikos teisėsaugos apkalintas bendradarbiavimu su naciais, ketina grįžti į Lietuvą, kad neberekėtų bylinėti su JAV valdžia.

Čikagoje gyvenantis Vincas Valkavickas, kuriam 78-eri, su federaline valdžia susitarė, kad grįš į Lietuvą birželį.

„Jis grįžta savo valia. Jis pats nusipirko bilietą ir niekas jo nedeportuoja. Jis norėjo mirti, būdamas JAV piliečiu, bet nesuteikus tokios galimybės, jis grįžta atgalios“, pareiškė V. Valkavicko advokatas Geraldas Venkus.

V. Valkavickas pernai buvo apkaltintas tarnavęs policininku per nacių okupaciją Lietuvoje ir saugojęs 3,700 žydų kalinių, kurie vėliau buvo sušaudyti.

Nuo 1993 metų į Lietuvą sugrįžo šeši lietuviai, kurie buvo apkaltinti bendradarbiavimu su naciais deportuoti iš JAV, arba išvyko patys, ne laukdami deportacijos. Du iš jų Lietuvoje buvo apkaltinti civilių gyventojų genocidu, ir iškeltos baudžiamosios bylos, bet teismas sustabdė jų nagrinėjimą dėl pernelyg silpnos kaltinamųjų sveikatos.

Nuo 1993 metų į Lietuvą sugrįžo šeši lietuviai, kurie buvo apkaltinti bendradarbiavimu su naciais deportuoti iš JAV, arba išvyko patys, ne laukdami deportacijos. Du iš jų Lietuvoje buvo apkaltinti civilių gyventojų genocidu, ir iškeltos baudžiamosios bylos, bet teismas sustabdė jų nagrinėjimą dėl pernelyg silpnos kaltinamųjų sveikatos.

Nuteistieji nesumti. Jie yra pasizadėję neišvykti, ir teismas paliko šią kardomąją priemonę.

Hillary Clinton ieško galimybių atvykti į Lietuvą

Vašingtonas-Vilnius, balandžio 4 d. (Elta) — Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Bill Clinton žmona Hillary Clinton norėtų apsilankyti Lietuvoje.

Atsakydama į vasario pradžioje išsiųstą prezidento Valdo Adamkaus laišką, kuriame H. Clinton kviečiama apsilankyti Lietuvoje, JAV prezidento žmona dėkojo Lietuvos vadovui už kvietimą ir teigia jį pasinaudojanti. Gali būti, kad vizitas įvyks dar šiemet.

Jau 1996 metų viduryje Vienoje vykusioje tarptautinėje moterų konferencijoje Amerikos prezidento žmona priėmė ten dalyvavusios Seimo narės konservatorės Vilijos Aleknaitytės Abramienienės kvietimą apsilankyti Lietuvoje. Tačiau dėl įtemptos darbotvarkės bei pernai Amerikos prezidentą užgriuvusių skandalų, susijusių ir su jo šeima, H. Clinton iki šiol kvietimu nepasinaudojo.

1996 m. H. Clinton kelias dienas lankėsi Taline, kiek anksčiau kartu su vyru buvo Rygoje.

Seimo ir vyriausybės vadovams rūpi ne tik asmeninės ambicijos

Vilnius, balandžio 2 d. (Elta) — Ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius teigia nenorįs užsiimti vien tik asmeninių ar politinių santykių aiškinimais. Jo nuomone, visą dėmesį reikėtų šiuo metu skirti finansinėms, ekonominiams valstybės problemoms spresti.

Premjeras po penktadienį įvykusio susitikimo su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu sakė, kad apie santykius su prezidentūra nebuvo kalbama. „Mes kalbėjome apie tai, kad santykiai tarp valdžios institucijų turi būti konstruktyvūs“, sakė vyriausybės vadovas žurnalistams.

Pasak jo, visas pokalbis buvo skirtas strateginiams vidaus ir užsienio politikos klausimams aptarti.

Ypač buvo akcentuotos problemos, susijusios su paastrėjusiais santykiais tarp NATO ir Rusijos, taip pat buvo aptartas galimos finansinės proble-

Frankfurter Allgemeine: Gediminas Vagnorius įveikė vyriausybės krizę

Frankfurtas, kovo 31 d. (Elta) — Tai, kas vyko Lietuvoje pirmosios kovo savaitėmis, buvo ne visai suprantama, teigia Reinhard Vesser įtakingame Vokietijos laikraštyje „Frankfurter Allgemeine“, komentodamas kovo pradžioje Lietuvoje kilusį konfliktą dėl vyriausybės darbo.

Anot autoriaus, be jokios suprantamos priežasties Romualdas Ozolas mėnesio pradžioje painiai prabilo apie galimybę, jog ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius gali atsistatydinti. Netrukus po to premjeras iš tikrųjų paskelbė, kad atsistatydins, jei vyriausybei bus trukdoma dirbti, tačiau nepasakė, kodėl neįrodomi opozicijos ir kai kurių laikraščių priekaištai turėtų sutrukdyti ministrų kabinetui, praeityje pasipriešinusiam ir didesnėms audroms.

Kas paskatino G. Vagnorių apie tai kalbėti, sunku pasakyti, nes politinė ir socialinė padėtis Lietuvoje, nepaisant Rusijos krizės, yra pastovi, pastebi straipsnio autorius. Vyriausybės atsistatydinimas būtų neišvengiamas, jei nepasitikejimą ja pareikštų prezidentas, tuomet kalbėtų Vytautas Landsbergis. Laikraščio teigimu, tai buvo netikėti žodžiai.

1998 m. nepartiniai Valdui Adamkui tapus prezidentu, santykiai tarp jo ir vyriausybės pradžioje buvo geri. Veliau jie pablogėjo, nes konservatoriai ginčytinai klausimais dažnai nenorėjo eiti į kompromisą su valstybės vadovu, o siekdavo prastumti savo nuostata. Tokiu stiliumi vyriausybės teoriškai galėjo dirbti toliau, nes prezidentas pagal Konstituciją gali atleisti ministrų kabinetą tik pritarus parlamentui, rašo „Frankfurter Allgemeine“.

Vis dėlto vyriausybei nelabai patiko, kad V. Adamkus — populiariausias Lietuvos politikas — vis aiškiau kalbėdavo apie nepasitenkinimą šiais santykiais.

Kai 1992 m. buvo kuriama Lietuvos Konstitucija, ją rengę politikai — kaip ir daugelyje buvusių socialistinių val-

stybių — labiausiai atsisvelejo į savo politinį indėlį. Dešinysis Sąjūdžio sparnas buvo už stiprų prezidentą, nes tikėjosi, jog juo taps V. Landsbergis. Del tos pačios priežasties postkomunistai reikalavo suteikti valstybės vadovui tik reprezentacinius įgaliojimus.

Vargu, ar kas nors Lietuvoje tikėjosi, kad nepartinio V. Adamkaus valdymas kuo nors skirsis nuo jo pirmtako. Tačiau atsitiko kitaip. V. Adamkus ne tik nuo pat pradžių įsitraukė į vidaus politikos įvykius, bet ir darė tai sėkmingai. Pateikdamas parlamentui įstatymus arba jų pataisas, jis, priešingai nei A. Brazauskas, kreipdavosi ne tik į deputatus, bet ir į visuomenę. Taip vyriausybiniams partijoms buvo sutrukdoma paprasčiausiai nekreipti dėmesio į jo pasiūlymus.

Be to, prezidentas sumaniai išnaudodavo vyriausybinių partijų rietenas. Tai pradžioje teigiamai veikė V. Adamkaus ir G. Vagnoriaus santykius, nes premjeras, padedamas prezidento, galėjo atsikratyti kai kurių ministrų. Tačiau tikslų vienybės praėjusių metų pabaigoje neliko. Abi pusės pradžioje dar mėgino išsaugoti gražią regimybę, tačiau vyriausybės kanceliarijos ir prezidentūros tonas darsis vis irzlėsnis.

Kartu spaudoje vėl įsiziebė diskusijos, kokią vietą politinėje valstybės sistemoje turi užimti prezidentas. Didesnių galių valstybės vadovui nereikalavo niekas, — atrodo, kad tarp prezidento ir premjero įsivyravo pusiausvyra.

Po vieno krizinio susitikimo su G. Vagnoriumi V. Adamkus paprašė premjero likti savo poste. Greičiausiai to ir siekė premjeras — kad prezidentas viešai pripažintų vyriausybę.

G. Vagnorius smarkiai nerizikavo, nes šiuo metu nėra kito kandidato į jo postą. Politinių jėgų ginčė jis pagerino savo poziciją. Bent jau kurį laiką kiekvienas sprendimas prieš prezidentą nebus minusas G. Vagnoriui, baigia straipsnio autorius.

Lietuva perims Rusijos oro koridorį į Kopenhagą

Vilnius, balandžio 2 d. (BNS) — Lietuvos civilinės aviacijos direkcija ir Rusijos federalinės aviacijos tarnybos susitarė, kad Lietuvos civilinės aviacijos direkcija teiks oro eismo paslaugas oro kely dalyje virš Baltijos jūros.

Tai Rusijos Karaliaučiaus skrydžio valdymo centrui priklausanči 108 km. ilgio oro kelio Kopenhaga-Maskva atkarpa, kuria per para vidutiniškai skrenda 15 lėktuvų.

Penktadienį Vilniuje po savaitę trukusių derybų buvo pasirašytos dvi sutartys — dėl skrydžių valdymo delegavimo Lietuvos civilinės aviacijos direkcijai bei dėl Vilniaus ir

Karaliaučiaus skrydžių valdymo centrų skrydžių valdymo koordinavimu.

Vilniaus skrydžių valdymo centras skrydžiams ruožte virš Baltijos jūros pradės vadovauti nuo gegužės 20 dienų.

Kaip sakė Civilinės aviacijos direktoriaus pavaduotojas Antanas Lapinskas, pasirašius šias sutartis, per metus papildomai planuojama gauti 500,000 litų pajamų, iš kurių apie pusę atiteks Rusijos Federacijai.

Vilniui perėmus skrydžių valdymo kontrolę, bus užtikrintas didesnis skrydžių saugumas bei efektyviau panaudojama Lietuvos turima skrydžių valdymo įranga, sakė A. Lapinskas.

KALENDORIUS

Balandžio 6 d.: Sikstas, Celestinas, Daugirutis, Zintaute.

Balandžio 7 d.: Jonas, Dantas, Hermanas, Minvydas, Kantaute.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

GALVOS SVAIGIMAS

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

Galvos svaigimas ir pusiausvyros sutrikimas yra dažniausias nusiskundimas žmonių, turinčių daugiau negu 75 metus amžiaus. Galvos svaigimas ne tik kad nemalonius reiškiny, bet gali sukelti rimtas pasekmes. Pusiausvyrai sutrikus, žmogus gali nugriūti ir sunkiai susizeisti. Galvos svaigimą gali sukelti anemija, arteriosklerozė, depresija, galvos sutrenkimas, ausų infekcija arba ir kai kurie vaistai. Svaigimą gali sukelti ir nepritaikyti akiniai. Galvos svaigimu nusiskundžiantieji dažnai baiminasi, kad tokius simptomus galbūt sukelia smegenų auglys, bet auglio galimybė tokiu atveju būna maža, mažesnę negu 1%. Svaigimui atsirasti daugiausia atvejų būna dvi priežastys, tai vertigo ir Maniero liga.

Vertigo — tai pusiausvyros aparato, esančio ausyje, sutrikimas, o Maniero liga — tai vestibulinio labirinto spaudimo padidėjimas. Pusiausvyrai palaiko vestibulinis aparatas, esantis vidinėje ausyje. Šis aparatas turi tris pusratinius kanalus, susitvirtus trijose, tarpusavyje statmeninėse plokštumose, todėl žmogus reaguoja į galvos pasukimą bet kuria kryptimi. Šie pusratiniai kanalai vadinami vestibuliniu labirintu. Labirintas pripildytas panašiu į želatiną skystį, kuriame plūduriuoja mazi kalio akmenėliai. Jeigu galva pasukama į kairę, nors pusę, tai akmenėliai rieda į tą pusę ir rieddami paliečia kanaluose esančius nervinius plaukelius, kurie duoda smegenims signalą, į kurį pusę akmenėliai rieda. Todėl smegenys orientuojasi, kurioje padėtyje yra galva.

Jeigu šio organo funkcija sutrinka ir smegenys negauna nervinių impulsų, tada susidaro vestibulinis nistagmas (trūkinčiantys akių judesiai, bandantys palaikyti žvilgsnio kryptį). Vestibulinio aparato sutrikimas sukelia vertigo (pusiausvyros ir orientacijos sutrikimą). Vertigo atveju žmogus jaučia, kad jo kūnas lyg sukasi erdvėje. Manoma, kad vertigo susidaro, kai pusratiniuose kanaluose atsiranda nuotrupos, kurios susidaro, kai akmenėliai judant labirinte. Tos nuotrupos trukdo nervų impulsams iš ausies labirinto patekti į smegenis.

Vertigo ataka gali susidaryti, staiga pajudinus galvą arba keltis iš lovos, arba ieškant kokio daikto lentynoje, staiga pakelus galvą. Vertigo metu pusiausvyros pojūtis pranyksta, galva pradeda svaigti, atsiranda pykinimas ir vėmimas. Toks epizodas nesitęsia ilgai, bet kai kurie tokias atakas išgyvena kelis

kartus dienoje, arba gali net būti prikeliami naktį iš miego, pajudinus galvą.

Vertigo gydymas yra nekomplikuotas. Gydymo tikslas — tai nustumti kalcio nuotrupas į kitą vietą. Pirmiausia galvą reikia pasukti į tokią poziciją, kurioje susidaro vertigo. Po to galvą greitai pasukti 90 laipsnių kampu ir laikyti ramiai porą minučių. Vertigo pranyksta, o jeigu nepranyksta, tai tokį procesą reikia pakartoti. Po to žmogus turi dvi naktis miegoti pusiau sėdėdamas. Toks gydymas yra 90 procentų sėkmingas. Kai kuriems tokį gydymą reikia pakartoti keletą kartų. Ilgainiui tos kalcio nuotrupos išsiterpa, klausa nesumažėja. Jeigu toks konservatyvus gydymas nepadaeda, reikia daryti operaciją, arba suleisti gentamyciną į ausį.

Kitą galvos svaigimo priežastį — tai Maniero liga. Maniero ligos atveju labirinte susidaro daugiau skystio, todėl spaudimas labirinte padidėja. Skystio padidėjimas, manoma, yra susijęs su virusine infekcija arba atsparumo sistemos sutrikimu. Padidėjęs labirinto spaudimas sukelia vestibulinį nistagmą (akių trūkinčiomą) ir vertigo (pusiausvyros sutrikimą). Maniero liga gali išsivystyti bet kuriame žmogaus amžiuje, bet ja daugiausia serga 50 metų arba vyresni. Ligos pradžioje ausyje būna jaučiamas pritvinkimas-pabrinkimas, nedidelis apkurimas bei skambėjimas ir vertigo. Kai kuriais atvejais tokie simptomai gali būti stipresni ir kartoties kas kelias savaites, arba kas keli metai. Kai kuriems ši liga pranyksta savaime, bet kitiems tęsiasi ir blogėja. Girdėjimas gali sumažėti, bet visiškai apkurimas pasitaiko retai. Pykinimą ramina vaistai ir ramus poilsis paprastai padeda ligą. Sunkesniais atvejais reikia vartoti šlapimą varančius vaistus ir laikytis bedruskės dietos bei vartoti mažiau skystį. Toks gydymas kai kada duoda gerus rezultatus, bet 5 arba 10 procentų sergančių liga pasunkėja. Tokiu atveju būna dvi galimybės: operacija arba Gentamycino injekcijos į ausį. Gentamycinas yra stiprus antibiotikas, kuris sunaikina ausies nervo audinius. Nedideli kiekiai Gentamycino, dvi arba trys injekcijos į ausį trijų savaičių

LR prezidentūroje buvo pagerbti Čikagos Shriner's ligoninės gydytojai. Iš kairės: Dalia Mieželienė, dr. Terry Light, prezidentas Valdas Adamkus, dr. Antanina Podraza.

LIETUVOJE BESIŽVALGANT

PROF. J. PIKŪNAS

Nuo 1991 metų Lietuvoje išgyvenau maždaug tiek pat laiko, kaip ir JAV. Šiomet atvykau sausio 21 dieną ir planuoju sugrįžti liepos mėnesį. VDU dėstau bakalaurų, magistrų ir doktorantų kursus, vadovauju disertacijų ir tezių tyrimams. Teko kalbėti Kauno psichiatrams apie Rorschacho metodiką, dalyvauti LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijos posėdžiuose, kalbėti apie vaikų, paauglių ir jaunimo problemas, galimas strategijas jiems spręsti. Prisidėjau prie Asmenybės vystymosi knygos naujos laidos ruošimo. Ši kartą prie šio rašymo prisidėjo ir dr. A. Palujanskienė. Tokiu būdu bus sukurta nauja knyga. Tenka vadovauti inž. Algimanto ir dr. Nerios Anų stipendijų paskirstymui. Bent 20 studijuojančių VDU gaus po 1,000 litų. Tai bus didžiulė pagalba gerai besimokantiems studentams, doktorantams — šiaip jų ne vieno iš jų studijos galėtų būti nutrauktos, pristigus minimalaus pragyvenimo lėšų. Bent šiuo metu Lietuvos ekonomikoje neįsivaizduojama gerėjimo ir valdžios mokomos stipendijos yra pasigailėtinai mažos. Tiek studentais, tiek doktorantais galima džiaugtis, kaip godžiai jie įsisavina tiekiamas psichologines strategijas diagnozuoti ir prognozuoti, kaip vykusiai panaudoja kompiuterių teikiamas galimybes.

Kalbant su žmonėmis, Kaune, Vilniuje, juo labiau provincijoje, aiškėja, kad daugumas baigia pritrūkti kantrybės. Sako, laukėm ir laukėm pragyvenimo gerėjimo, o štai metų metai kaip jo nėra. Žmonės atranda daug blogėjimo požymių. Taip kalba ne vien A. Paulausko šalininkai — tokių yra dauguma. Rusija ir Baltarusija už importą bando atsisikaityti prekėmis, dujomis, o ne tvirta valiuta. Tebesiplečianti Rusijos ekonomikos krizė (ir besiveržiančio chaoso simptomai) slepia Lietuvą daugiau, negu kad valdžia pripažįsta. Veržimasis į Vakarų

laikotarpyje, duoda palyginti gerus rezultatus ir klausia nebūna visiškai sunaikinta.

Medžiaga straipsniui naudota iš John Hopkins Medical Letter „Health after 50“.

rinkas tebėra sunkus. Visoje Europoje ekonominė situacija nėra gerėjanti, visuose kraštuose bedarbių žymiai daugiau negu JAV. Jau kuris laikas, kai Lietuvos vyriausybė emėsi kurti antikrizinę programą, todėl Lietuva, galima viltis, nepateks į rusiškos krizės spąstus.

Atšvęstos Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios šventės — buvo pamaldos, parada, minėjimai, koncertai. Vasario 16-osios Mišios Kauno katedroje nesutrukdė bedarbių žymiai daugiau negu JAV. Jau kuris laikas, kai Lietuvos vyriausybė emėsi kurti antikrizinę programą, todėl Lietuva, galima viltis, nepateks į rusiškos krizės spąstus.

BUVO DAR VIENAS „CARMEN“ PASTATYMAS

Šių metų „Draugo“ kovo 18 dienos nr. aprašyme apie artėjantį Lietuvos operos Georges Bizet „Carmen“ jau trečią kartą, buvo trumpai užsiminta ir pirmasis pastatymas, kuris įvyko 1959 m. Ši kartą norėjusi taip pat prisiminti antrąjį „Carmen“ pastatymą 1973 m.

Tuometinis pastatymas, kaip ir pirmasis, vyko Maria Aukštesniosios mokyklos auditorijoje. Ši kartą buvo tik du „Carmen“ operos spektakliai. Laikas palieka savo antspaudą. Antrojo pastatymo menininkų sudėtis irgi jau pasikeitė — nebeatėmėme kai kurių žvaigždžių iš pirmojo spektaklio, ypač buvo pasigėsta pagrindinio solisto Stasio Baro.

Kadangi abu spektakliai vyko tą patį savaitgalį, kai kurios rolės buvo patikėtos dviem skirtingiems solistams. Toreadoro rolę šeštadienio spektaklyje dainavo Algirdas Brazis, o sekmadienio — Liudas Stukas. Dragūnų kapitonas Zuniga šeštadienį dainavo Valentinas Liorentas (š.m. vasario 10 d. apleidęs šios žemės dainininkų eiles. Velionio dainininko kelią išsamiai nušvietė muzikologas Kazys Skaisgirys, „Draugo“ kovo mėn. 25 d. numeryje). Sekmadienio spektaklyje Zunigos rolę atliko Vytautas Nakas.

Žavingąją cigonę Carmen pirmame spektaklyje dainavo Roma Mastienė, o antrame — Aldona Stempuzienė. Kaimietę mergaitę Michaelę šeštadienio vakare dainavo Gina Čapkauskienė, o sekmadienį — Margarita Momkienė. Karininką Morales irgi atliko du solistai: Marius Prapuolenis ir Vaclovas Momkus. Pagrindinėje korporalo Don Jose rolėje abiejuose spektakliuose, esant tenorų stygiui, dainavo tas pats lenkų kilmės, bet neblogai pramokęs lietuviškai, Stefan Wicik. Solistą Wicik, po to, kai solistas S. Baras apleido

nėjimas — katedra nesutalpinė dalyvių — šalia vyresniųjų matėsi apie 500 moksleivių, studentų, daugiau kaip 70 vėliavų. Geriau skambėjo Lietuvos himnas, tautinės giesmės. Atrodė, kad jaunimas džiaugiasi nepriklausomybės atkūrimu, kad jis ruošiasi geresnei tautos atečiai.

Gaila, kad kovo 4-oji buvo darbo diena, nors šv. Kazimiero malonės šią dieną Lietuva yra labai reikalingos. Didelė jaunimo dalis dar neįsivaizduoja skaitumo ir kitų idealų, nesukuria savyje jaunatvei būdingo idealizmo, nesitavi altruistiniais darbais, nerodo meilės tautai, geranoriškumo artimui... Ji neseka šv. Kazimiero pavyzdžiu.

Tirpsta ledai, sniegas, pavasario ženkliai liudija artėjantį Velykas — Kristaus Prisikėlimą, gal ir mūsų tautos gilesnį dvasinį atbudimą — juk ji pradėjo 10-uosius nepriklausomo gyvenimo metus. Laikas visiems atsibusti, kad 2000-aisiais metais švęstume Didįjį Kristaus jubiliejų — su dialogo, meilės ir šventumo dvasia.

operos sceną, girdėjome visose eilėse lietuvių operų. Publika mėgo šį švelnų tembro tenorą, o tarp lietuvių operos narių jis jautėsi kaip namie. Iš viso solistas S. Wicik atliko 44 spektaklius trylikoje operų.

Meno vadovas ir dirigentas šio, kaip ir pirmojo pastatymo, buvo maestro Aleksandras Kuciūnas. Dekoracijas tvarkė Adolfas Valeška. Rezisūros konsultantė buvo Dalia Juknevičiūtė, o scenos reikalus tvarkė Kazys Ozėlis. Chormeisteriais darbavosi Alfonsas Gecas ir Alice Stephens. Čigonų šokių choreografas buvo Jaunutis Puodžionas. Jis su Violeta Karosaitė buvo ir pagrindiniai šokėjai.

Antrame „Carmen“ pastatyme dainavo 15 šiuolaikinių operos choro narių, kuriuos matysime scenoje ir šį kartą. Jonė Bobinienė, Aldona Buntaitė, Petras Čelkis (vienintelis ištisai dainuojantis choro narys nuo pat lietuvių operos įsistatymo 1956 m.), Giedrė Končienė, Bronius Maciukevičius, Jonas Mockaitis, Vaclovas Momkus, Pranas Olis, Vytautas Priaulauskas, Algirdas Putrius, Vytautas Radzius, Albinas Smolinskas, Dalia Stankienė, Julius Savrimas ir Jurgis Vidžiūnas. Tą patį Remendado rolę Julius Savrimas dainuos solo ir šį kartą.

Nors choro veteranų eilės jau yra kiek praretėjusios, bet atsiranda naujų, tad dainininkų skaičius nemažėja. Šiuo metu chore dainuoja 63 nariai — 25 neseniai atvykę iš Lietuvos. Visi jaučiasi kaip viena šeima. Šį kartą, kaip ir praeityje, grožėsime puikiu choro dainavimu. Už jų idėjų darbą ir pasiūlymus dainai, choristams ir jų mokytojams — maestro Alvydui Vasaičiui, Manigirdui Motekaičiui ir prof. dr. Algiiui Zaborui per spektaklį, balandžio 18 d., nepaigalėsime padėkų.

J. Končius

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observances of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4646 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4646 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami patso šilaidas, pakvityvimų už prenumeratą nesuiciame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$80.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$85.00	\$50.00	\$38.00
Užskaitant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$600.00	\$350.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius — Dainius Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy sava nuoširda. Nenaudotų straipsnių nesugrąžina. Siunčiant prašome pridėti kopiją.

NAMĄ PASTATYTI
LENGVIAU NEI JI
PARDUOTI

Prieš dvejus metus vakarietiškai statyti gyvenamuosius namus nusprendusi, Kauno bendrovė „Statybos ciklas“ sudūrė su visai nevakarietiškais lietuvių galimybėmis ir norais. Aleksote pastatysite tik nedidelę dalį planuotų pastatytų sublokuotų ir individualių gyvenamųjų namų, bendrovė nė vieno negali parduoti, — rašo „Bostas“.

Bendrovė neketino statyti prabangių namų. Atvirkščiai, gyventojams norėta pasiūlyti nedidelio ploto, neįmantrios architektūros ekonomiškus būstus, kuriuos įsigyti galėtų vidutinės pajamos turintys šeimos.

Dabar išnuomotame kvartale šešių ar žemes sklypuose jau pastatyti 2 individualūs namai ir vienas septynių sekcijų sublokuotas namas. Visa tai parduodama. Individualus namas kainuoja 320 tūkst. litų, butas sublokuotame name — 240 tūkst. litų. Nors kainos palyginti su vilniškėmis nėra didelės, bendrovei iki šiol nepavyko parduoti nė vieno namo.

Bendrovės vadovas Valerijus Samuolis, nenorėdamas, kad namai stovėtų tušti, ryžosi beprecedentiniam žingsniui — be jokių palūkanų kredituoti jų gyventojus. Viena šeima, įsikūrusi individualiame name, per ketvirtį bendrovei „Statybos ciklas“ moka po 7,5 tūkst. litų. Visą sumą už namą jie turės sumokėti per 7 metus. Kita šeima, gyvenanti sublokuotame name, bendrovei dar liko skolinga 150,000 litų.

V. Samuolis mano, kad tokie namai Vilniuje jau seniai būtų parduoti, o Kaune jie su tokiu projektu išsišokę per anksti. Jis prisipažino, kad dabar tikrai nebūtų ryžis pradėti tokio projekto, tačiau jau pradėto neatsisakys ir toliau statys visą namų kvartalą.

Rima Jakutyte

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwest un-to
diplomui, lietuviams sutvarkys dantis
už priimaną kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidinės ligų gydytojas
Klauskite lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 516
Chicago, IL 60629
Tel. 773-228-9965
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-968-0964
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽILBIA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 436-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurģija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

1990 metų kovo 27-ąją sovietų daliniai pradėjo pulti Lietuvos ligonines. Fotografuota 1990 metų kovo 27-ąją Naujosios Vilnios psichiatrinėje ligoninėje. Nuotr. Eltos

Aleksa Rugienytė „Žibutės“ Montessori mokyklėlėje užima įdomiais darbais. Stebi mokytoja Laima Zaviatauskienė.

LIAUDŽIAI PRAVIRKUS PŪGA LIOVĖSI

ARTŪRAS VAZBYS

Kai vyriausybės spaudos tarnyba išplatino pranešimą apie ašarojančius žmones, kurie maldauja ministrų kabineta, su premjeru priešakyje, tęsti darbą ir nei negalvoti apie atsistatydinimą, matyt, daug kam sukilo noras verksti. Jei ne iš gailėsio piktųjų jėgų kamuojami vyriausybė ar po reikio apraudoti lietuviškosios politikos absurda, tai bent jau del skausmingo nusivylimo skurdžių mūsų politikų idėjų arsenalu. Juk istorija su verkiančiais dėl vyriausybės likimo žmonėmis labai jau girdėta. Gal iš premjero A. Šleževičiaus viešpatavimo periodo, kuomet tėvas Stanislovas siuntė jam gaudulingus laiškus, linkėdamas stiprybės ir ištvermės, kovojant su priešais vyriausybei jėgomis, gal iš dar ankstesnių laikų? Vienaip ar kitaip, šiuo pranešimu visuomenei duotas aiškus ženklas, jog keletą savaicių trukusi politinė sumaištis, kitaip dar vadinama pūga, pagaliau baigėsi. Premjeras padėjo tašką savo atsistatydinimo poemoje. Na, bent jau kablelį.

Šiandien niekas, ypač valdančiosios partijos atstovai, nebepajėgia prisiminti, kas inicijavo šį tragikomiską politinį spektaklį, kas buvo jo scenarijus autorius, režisierius ir kartu pagrindinis veikėjas, kas pirmasis prašė apie galimą vyriausybės atsistatydinimą, trukdymus jai dirbti, įmetamą korupcijos šešėlį bei kitas baisenybes. Na, ką padarysi, neprisimena žmonės ir tiek. Negi čia taip labai svarbu, — sako kiti, geriau jau stebėjime procesą ir galvojęme, kuo, kaip tai baigsis. Teisės vėrdan, reikia pasakyti, kad stebėti procesą buvo ištis idomu. Pamėginkime prisiminti pagrindinius jo epizodus.

Po to, kai alstybės kontrolė išskėlė baudžiamąją bylą dėl lešų išvaistymo, eksportuojant elektros energiją į Baltarusiją, o prezidentas, visiška nesusižavėjęs generalinio prokuroro K. Pednyčio bei kai kurių konservatorių vadų samprotavimais apie bylos neperspektyvumą ir nepagrįstumą, pareiškė, jog neteiks Seimui naujos valstybės kontrolieriaus kandidatūros, kol byla nebus išsiaiškinta, premjeras G. Vagnorius pasakė tautai, neatmetęs savo atsistatydinimo galimybes. Vėliau šis frazė dar ne kartą bus išarta, suteikiant jai vis kitokių atspalvių bei parenkant atitinkamą foną.

Pirmasis ant šio kabluko

užkibo centrinių vadas R. Ozolas. Jo įmantrūs galimų politinės raidos scenarijų svarstymai sukėlė audrą, nubloškusių vienintelį Centro sąjungos atstovą vyriausybėje A. Čapliką. Centristų išėjimo iš vyriausybės veiksmas į akis krinta vienas itin įdomus epizodas. Seimo konservatorių frakcijos seniūnui A. Vidžiūnui pasiūlius centrists pasitraukti iš ministrų kabineto, netiesiogiai grąsinant skandalu paviešiniu A. Čapliko vadovaujamoje ministerijoje bei nedviprasmiškai apeliuojant į Centro sąjungos savigarbą, A. Čaplikas nedelsdamas parašo atsistatydinimo pareiškimą ir išteikia jį... ne tuo adresu. Vyriausybės įstatymas labai aiškiai reglamentuoja ministro atsistatydinimo procedūrą. Jo nuostata skelbia: „Ministras yra atsistatydinęs, kai apie savo atsistatydinimą raštu praneša Respublikos prezidentui ir ministrui pirmininkui“.

Tereikėjo A. Čaplikui išteikti pareiškimą prezidentui, tą pačią akimirka jis būtų išsprendęs reikala, kurį centristai narpliojo dar gerą savaitę po to, kai buvęs aplinkos ministras perdavė atsistatydinimo pareiškimą vyriausybės kanceliui. Tad ko gi delse Centro sąjunga? Atsakymo reiktų ieškoti Konservatorių partijos vadovų užuominose apie atsakomybę už valstybės likimą per metimą ant centrinių pečių tuo atveju, jei atsistatydintų vyriausybę. Nors ir kyla pagunda, tačiau šioje situacijoje būtų pernelyg paviršutiniška viską suversti vien centrinių prigimties dylpūmumui, veikiau įtikima prielaida, jog jie pabūgo tapti atpirkimo oziais vyriausybės griūtis atveju. Šią versiją patvirtina premjero elgesys, kai jis išreiškė apgailestavimą dėl A. Čapliko pasitraukimo, teigdamas, kad A. Vidžiūno pasiūlymus Centro sąjungai atšaukti savo ministru buvęs netikėtas konservatorių valdybos pirmininkui ir su juo nederintas. Galima pagalvoti, kad A. Vidžiūnas kažkada yra skelbęs principą, nesuderintų su konservatorių vadovais.

Išsismarkavusios politinės audros pabūgo ne tik Centro sąjunga, bet ir kitos didžiosios, kur kas drąsesnės už centristus, Lietuvos partijos, atsisėgnusios nuo ketinimų inicijuoti vyriausybės atsistatydinimą. Be abejo, čia nėra turimi omenyje krikščionys demokratai (kurie pareiškė solidarumą konservatoriams ir vienam jų vadui G. Vagnoriui,

Prezidentas Valdas Adamkus (viduryje), jo patarėjai Raimundas Mieželis ir Elena Leontjeva susitikime su Krikščionių Demokratų frakcija. Nuotr. Eltos

ne dėl baimės, bet todėl, kad yra susirūpinę valstybės likimu, na ir gal dar šiek tiek dėl savo įpročio nelabai susigauzdyti ir stebėtis tuo, kas vyksta). Netgi karingieji leiboristai ėmė mojuoti kumščiais, reikalaudami vyriausybės atsistatydinimo, audrai jau iš esmės nurimus. Prieš tai, kai situacija dar tebebuvo kritiška, Seimo LDDP frakcijos atstovai Justinas Karosas ir Gediminas Kirkilas dėstė, kad pirma laikinai rinkimai ir vyriausybės atsistatydinimas reikštų dar didesnę valstybės krizę, todėl apsiriboję siūlymu konservatoriams iš ministrų kabineto pašalinti keturis ministrus. Dar atsargiau šioje sumaištyje elgėsi socialdemokratai. Nors ir suabejoję premjero Gedimino Vagnoriaus vyriausybės kompetencija, kuris, pasak jų, atvedė kraštą prie ekonominės krizės slenkčio, net neužsiminė apie poreikį keisti vyriausybę, nors šiaip jau nėra iš tų, kurie vengtu kelti revoliucijas. Revoliucingiesiems socialdemokratų vadams A. Sakalui ir V. Andriukaičiams išmintingai tylint, jų partiniai oponentai iš frakcijos „Socialdemokratija 2000“ surengė tiesiog išikimybės valdžiai spektaklį. R. Dagys, A. Akstinavičius, J. Valatka ir R. Zuoza pasmerkė profsąjungų ketinimus imtis protesto akcijų, ryžtingai apgynę valdančiąją partiją nuo priekaištų dėl Kovo 11-osios minėjimo ir išreiškė nuodirdų susirūpinimą, kad „ekonominio nuosmukio fone suinteresuotos grupės pradėjo beprecedentį puolimą prieš nacionalinio kapitalo įsitvirtinimą Lietuvos ūkyje“. Iš A. Akstinavičiaus paaiškinimo galima suprasti, kad suinteresuotomis grupėmis vadinami visi, išdrįsę suabejoti Lietuvos pramonininkų konfederacijos šventumui. Matyt, pranešimai apie vaisingą B. Lubio pramonininkų ir R. Dagio socialdemokratų bendradarbiavimą nėra tuščias muilo burbulas. Jei prieš kitus rinki-

mus Lietuvos politinėje padangėje išvystume naują Socialdemokratų partiją, jai visiškai tiktų pavadinimas „Pramoninė socialdemokratija 2000 USD“.

Tuo tarpu, kai lietuviškąja patirtimi persisėmę, politikos banginiai, it slalomo meistrai, laviravo, stengdamiesi žūtubūt išvengti susidūrimo su premjeru, prezidentas išliko amerikietiskai atviras ir lietuviškai nelankstus, nevengdamas vyriausybės kritikos, net Nepriklausomybės dieną, reikalaujamas iki galo iširti energetikos bylą ir ragindamas premjerą, užuot politikavus, spręsti išvalstybės problemas. Kaip tik dėl šio, Lietuvos politikoje nepaprasto, tiesmukumo, V. Adamkui buvo lemta tapti G. Vagnoriaus ir jo partietų atakų smaigaliu. Kuo tikta prezidentas ir jo aplinka per tą laiką nebuvo apšaukti. Prezidentas apkalinta ir vyriausybės diskreditavimu, ir trukdymu normaliai dirbti, metama korupcijos šešėliu, prasiimančių įsikišimų ir netgi mėginimais „užimti vyriausybę“ bei išprovokuoti ekonominę krizę. Įdomu, kad konservatoriai, viena ranka provokuodami prezidentą atsistatydinti vyriausybę, kita karštingai stovėję, ieškodami jo paramos. Po kiekvieno susitikimo su prezidentu visi be išimties konservatorių vadovai atkakliai tvirtino, jog Lietuvos vadovas besąlygiškai remia ministrų kabinetą ir niekada nešies jo atsistatydinimo, nors paties prezidento komentarai apie susitikimus gerokai skyrėsi nuo TS(LK) atstovų versijos. Štai, komentodamas paskutinįjį pokalbį su premjeru, prezidentas pareiškė, jog mėgino išsiaiškinti vyriausybės poziciją į aktualias valstybės ekonomines, politines ir finansines problemas, apgailestaudamas, jog negavo atsakymų į rūpimus klausimus. Premjerui gi svarbiausia šiame pokalbyje pasirodė tai, kad prezidentas „nepateikė

vyriausybei net menkiausių priekaištų“.

Vis tik, nors ir plačiai paplitusi nuomonė, jog nevalia aiškintis, kas sukėlė šią politinę pūgą ir ko ja buvo siekiama, neatsakius į šiuos klausimus sunku bus prognozuoti ateities politinius procesus. Į pirmąjį klausimą atsakymas turbūt visiems aiškus, netgi TS (LK) pirmininkas V. Landsbergis pripažino, jog kalbas apie vyriausybės atsistatydinimą pradėjo pats premjeras. Kiek keblesnis atsakymas į antrąjį klausimą: kokių tikslų siekė šia sumaištimi ministras pirmininkas? G. Vagnorius itin dažnai kartoja, jog vyriausybei neįmanoma dirbti, kai visuomenės pasitikėjimas ja katastrofiškai smukęs. Pasizūrekite, — sako jis, koks žemas vyriausybės vertinimas. Nesiginčysime su premjeru, nes jis visiškai teisus. Tačiau čia pravartų būtų atkreipti dėmesį į vieną smulkmeną — vyriausybės ir jos vadovo vertinimas katastrofiškai smuko per laikotarpį nuo 1998 m. gruodžio pradžios iki 1999 m. sausio pabaigos, kai dar niekas ir nesiruošė diskredituoti G. Vagnoriaus. Sprendimais dėl Muitinės departamento, Mokesčių inspekcijos vadovų atleidimo, bendrapartietį V. Žiemelio ir L. Andrikenės pašalinimo, pasilaptingėjimas atostogomis Šri Lankoje ir kitais keistais veiksmais premjeras save diskreditavo pats. Vėliau prasidėjusi sumaištis nei padidino, nei sumažino G. Vagnoriaus ir jo vadovaujamos vyriausybės vertinimo. Todėl pirmoji G. Vagnoriaus sukeltos audros priežastis versija — noras gelbėti beviltiškai prastėjantį įvaizdį. Kita versija gali būti susijusi su procesais, vykusiems tuo patiu metu. Tuo metu kaip tik vystėsi elektros tiekimo Baltarusijai, elektros energijos linijos tiesimo į Vakarų istorijos, vyko jūrų krovinių bendrovės KLASCO privatizavimas. Nukelta į 5 psl.

Danutė Bindokienė

Kiek galvų, tiek nuomonių

Praėjo Velykos ir vėl pasineriame į kasdienybę. Pirmą, negu spėjime apsidairyti, prabėgs ir pavasaris, kuriam jau dabar tarytum ant kulnų lipa vasara. O vasarą, kaip jau esame patyrę, lietuviška veikla užtrenkia salių bei posėdžių kambarių duris ir pakeičia savo pobūdį.

Tačiau iki to laiko — bent Čikagoje — dar laukia du stambūs renginiai, abu balandžio mėnesį. Tai Lietuvių operos statoma „Carmen“ ir Lietuvių fondo suvažiavimas.

Apie abu šiuos įvykius skraido nemažai nuomonių: ir už, ir prieš. Iš dalies tai parodo, kad tebesirūpiname savo tarpe vykstančiais reinginiais, kad jie mums svarbūs. Antra vertus, kelia nerimą, kad viena stipriausių ir pastoviausių lietuviškų institucijų, t.y. Lietuvių fondas, pastarųjų laikų susilaukia tokios plačios kritikos. Žinoma, visuomet buvo, yra ir bus žmonių, kuriems neįmanoma įtikti, bet vis tik, pagal mūsų liaudies patarlę: „Nėra dūmų be ugnies“. Tad ir Lietuvių fondo valdyba bei taryba turėtų ramiai, šaltai pasvarstyti siūlymus ir priekaištus: o gal juose yra bent dalele tiesos?

Lietuvių fondo suvažiavimas vyks balandžio 24 d. Pasaulio lietuvių centre, Le-monte. Visų pirma svarbu, kad jame gausiai dalyvaustu fondo nariai. Lengva žarstyti žarijas svetimomis rankomis, užsiimant kritika, gaudais ir iš saugaus nuotolio reikiant nepasitenkinimus fondo veikla. Tik dalyvaudant suvažiavime, galima visa tai garsiai išsakyti, išdiskutuoti ir galbūt pamatyti, kad „baubas pavloje“ iš tikrųjų yra tik seni batai... Vienaip ar kitaip, fondo vadovybė bent turėtų progą tuos kaltinimus paneigti, į klausimus atsakyti. Lietuvių fondas mums yra per daug svarbus, kad po jo pamatai knistumėsi, kad ji mėgintume suardyti užuominomis ir gaudais. O ir pats Lietuvių fondas neturėtų jaustis per daug visagalis, vien dėl to, kad jau priartėjo prie 10 mln. dolerių slenkčio. Jo vadovybei nereikia pamiršti, iš kur tie pinigai į fondą suplaukė, pagaliau, kur šiandien glūdi mūsų pirmumai.

Yra nuomonių, kad visą LF kapitalą reikia pasiūti į Lietuvą: tegul šelpia našlaičius ar kitus būtinus paramos reikalingus. Daugeliui atrodo, kad tokia pinigų suma jau la-

bai didelis turtas, bet, kaip pastarųjų metų patirtis parodė, Lietuva į vieną kitą milijoną dolerių tiesiog ranka numoja. Be to, užsienio lietuvių tarpe yra nemažai labdaros organizacijų, sukurtų kaip tik šioms tikslams. Jos veikia skėtinėjai ir tikrai padaro skirtumą daugelio neturtingų, apleistų, beglobių gyvenime.

Lietuvių fondas turėtų šią dieną kaip tik keisti kryptį ir daugiau dėmesio skirti užsienio lietuvių reikalams, jeigu mes apskritai norime, kad lietuviškumo apraishos ne tik neišblestų, bet kiek galima šviesiau sužibėtų.

Grazu, kai LF skiria stipendijas studentams, bet iš tikrųjų ta parama nėra tiek didelė, kad užmokestų bent už vieną semestrą universitetą. Tačiau ta pačia suma padidinta parama lituanistiniam švietimui, spaudai, organizacijoms ir pan., jau sudarytų ne tik skirtumą, bet atstatytų pasitikėjimą fondu, nuvalytų vieną kitą dulkę nuo jo vardo. Nepaisant, kad LF buvo sukurta kaupti lešas nepriklausomybės atgavimui Lietuvai, dabar matome, kad tos lešos labiau reikalingos savame kieme. Tad LF suvažiavime šias pirmenybes (ir kitas, ypač LF vadovybės sudarymo atžvilgiu) verta pasvarstyti. Vienintelis būdas tai atlikti — suvažiavime dalyvaui.

O dėl „Carmen“, tai neturėtų niekam kilti abejonių apie lietuviškos operos reikalingumą. Tas poreikis dešimtmečių begyje nepasikeitė, nes opera — tai vienintelis būdas pakilti iš eilinių renginių, bent kartą metuose susirinkti iš arti ir toli (kur rasime geresnę progą pasizmonėti, susitikti lietuvių iš net tolimų vietų), atsigavinti aukšto lygio muzikos šventėje. Tai kas, kad dabar reikia kviešti solistus iš Lietuvos! Juk ne visi turime progą juos girdėti Vilniaus ar Kauno scenoje. Argi buvo geriau, kai pagrindines partijas dainuodavo kitataučiai?

Būtų didžiausia žala lietuvių kultūrai ir mums, užsienio lietuviams, jeigu balandžio 18 d. Morton auditorijoje barkšotų tuščios kėdės. Norime tiškai į fondą suplaukė, pagaliau, kur šiandien glūdi mūsų pirmumai.

Kai iki išvykimo belieka tik porą savaicių užverda sovietinės ambicijos! O kaip kitaip, juk to ir reikėjo tikėtis. Kai tik Kolumbijos spaudoje ir televizijoje pasirodė pranešimai, kad iš JAV atvyksta „Grandinėle“ ir duos viešus koncertus, sovietų ambasada pareiškė protestą Kolumbijos užsienio reikalų ministerijai, kad „panaši antisovietinė propaganda gali sudaryti sunkumų gerų santykių palaikymui“. Ta pačia proga ambasada pareikalavo, kad būtų uždarytas ir Lietuvos konsulas. Koks pažįstamas braižas! Kolumbijos užsienio reikalų viceministras pranešė po to Lietuvos konsuliui, kad „Grandinėle“ negali viešai pasirodyti ir ministras uždraudė išduoti vizas. Kolumbijos vidaus reikalų ministerija pradėjo daryti daug technišku klūčių įvaziavimui ir, pagaliau, pranešė, kad su reguliariomis turistų vizomis šokejai nebus įleisti į Kolumbiją. Tada Lietuvos Gen. konsulas S. Sirutis ir „Grandinėles“ kvietėjai kreipėsi į JAV ambasadą Bogotoje, kad tie pagelbėtų atsispirti prieš sovietų kėsles. R. Kudukiui, kaip senatoriaus Wm. B. Saxbe asistentui, buvo sudaryti palankios sąlygos siekti paramos Valstybės departamente. Po intensyvių pastangų ir, galima sakyti, kasdieninių kelionių tarp Clevelando ir Washington, nepaprasto visų „Grandinėles“ narių susiklausymo, buvo pasiekta, kad Amerikos ambasada sureikšmino šį sovietų grasinimą, paaiškino Kolumbijos vyriausybei, jog „Grandinėles“ nariai yra Amerikos piliečiai ir trečiajai valstybei kištis ne į savo reikalus, netinka. (Bus daugiau)

„GRANDINĖLĖS“ REIKSMĖ IŠEIVIJOS LIETUVIŲ KULTŪROS GYVENIMUI

LIGIA TAUTKUVIENĖ

Nr. 14

Tėsinys

Įdomus faktas, kad „Grandinėle“ šoka jau daug metų, Detroito šoko jau ketvirtą kartą, o kritika atsirado tik tada, kad clevelandiečiai pakėlė sparnus skristi į pietus. 80-metė zemaite nuo Skuodo, Felicija Viskontienė VI. Selenio pakalbinta kaip patiko „Grandinėles“ koncertas, labai taikliai atsakė: „Vo šok gera, didele gera, šok kap be kaulų“ („Draugas“, 1970.04.23). Tai turbūt pats didžiausias ir svarbiausias paprasto, eilinio žiūrovo įvertinimas.

Tuo tarpu tiek Venezueloje, tiek Kolumbijoje vyksta parengiamieji darbai „Grandinėlei“ sutikti. Štai Valencijos (Venezueloje) laikraštis „El Regional“ skyrė pilną puslapį informacijai, išspsausdindamas kartu keturias stambias grupes ir atskirų šokėjų nuotraukas. Rašoma, kad tarp ryškiausių ir sudėtingiausių pasaulio šokių yra lietuvių tautiniai šokiai. Geriausių šių šokių interpretatoriūmi laikoma „Grandinėle“ (ispanų laikraštyje) grupės pavadinimas parašytas lietuvių kalba. Pasakojama „Grandinėles“ istorija, amerikiečių spaudos

šilti atsiliepimai. Aprašomi puikūs šokėjų kostiumai, kurių kiekvieno kaina svyruoja nuo 250 iki 300 dolerių. Raginama įsigyti biilietus į vienintelį, numatomą birželio 23 d., koncertą. Atsiranda mecenatų, aukojančių šimtus kelionės išlaidoms padengti. Gen. konsulas S. Siručio kelionių biuras visą savo komisę atiduoda „Grandinėlei“ („Draugas“, 1970.05.11). Kolumbijos sostinėje Bogotoje ir Medellínine suorganizuoti komitetai, kurie pasiryžę „Grandinėles“ viešnagę padaryti atmintinu įvykiu visiems — ir „Grandinėlei“, ir Lietuvių Bendruomenei, ir Kolumbijos visuomenei. „Jūs būsite Lietuvos ir jos bylos reprezentantai ir mes visi Jūsų laukiame“ — rašė kunigas M. Tamošiūnas, Clevelando šokėjų grupės iškvietėjas.

Paskutinis prieškelioninis išleistuvių pokylis Šv. Jurgio parapijos salėje, sukvietė per tris šimtus svečių. Susirinko įvairaus amžiaus ne tik lietuvių jaunimo ir vyresniųjų, bet ir nemažs būrys amerikiečių, atėjusių atsisveikinti, palinkėti pasisekimo išvykstantiesiems. Be gražių palinkėjimų būta ir malonių staigmenų. Apskrities policijos vadas R. Krieger apmokėjo visas kelionės išlaidas Mildai Jokubaitytei (300 dol.), kuri dirba įstaigoje. Šią dovaną iškėitė, žodį tarė polic. Mr. Crawford. Apskrities kontrolierius T. Perk, linkėdamas gero pasisekimo, pridėjo ir savo auką. Dr. Juozas ir Birutė Skrinkinai kelionę parėmė 250 dol., LB I apylinkės pirm. F. Eidimtas iškėitė 100 dol., pensininkė O. Rimbutienė iškėitė 50 dol., o Vincas Kizlaitis — 55 dol. Buvo susumuota, jog net 60 visų gautų pa-

jamų sudaro clevelandiečių aukos. PLB pirmininko J. Bačiūno atminimui inž. Valdas Adamkus „Grandinėles“ išvyką parėmė 250 dol. auka. Auką iškėitė Šviesos-Santaros vardu.

Šia išvyka susidomi Brazilijos ir Argentinos lietuvių. Jau aišku, kad ir pakvietimas atėjo per vėlai ir lešų nesurinkta pakankamai, kad būtų galima planuoti aplankyti šių dviejų šalių lietuvių kolonijas. Svarbiausia dabar susikaupti ir minimaliausiomis išlaidoms pasiekti Venezuelą ir Kolumbiją. „Žodžiu, „Grandinėle“ be jokių abejonių yra tapusi pirmiauliu mūsų sceninio tautinio šokio vienetu ir nepamainomu reprezentantu. Kai ji dabar kelia sparnus į Pietų Ameriką, jai atlieka didelę reikšmę turinčią tautinę misiją. Ar kas abejotume, kad Pietų Amerikos lietuviams reikia tautinio paskatinimo ir paramos? Kad jie nėra išsiligę lietuvių kultūros pragiedrulių? Jei po Jaunimo kongreso Pietų Amerikos lietuvių jaunimo atstovai grįžo namo su nauju tvirtesniu pasiryžimu, su nauju išsidedimu ir energija, tai galime įsivaizduoti, koki įspūdį ir kokią įtaką ten padarys „Grandinėle“. Jiems tai bus tikra lietuviško atsinaujinimo šventė, o mums visiems milžiniškas patarnavimas Lietuvos vardu“ — Arvydas Barzdukas („Draugas“, 1970.05.23).

Išvyksta 64 grupės nariai su Aleksandra ir Liudu Sagiais. Vyksta ir komiteto pirmininkas Raimondas ir Gražina Kudukių. „Grandinėle“ palydima su geriausiais palinkėjimais — ne tik reprezentuoti, bet ir priminti Lietuvą ir jos nelaimę Pietų Amerikos žmonėms.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

MOTERŲ VIENUOLYNAI LIETUVOJE

Kiekvienam mūsų yra žinoma, kad atsikuriantys lietuvai reikia materialinės paramos, kas ir daroma įsisteigusių fondų, draugijų, organizacijų. Tačiau Lietuvai labiausiai reikalinga dvasinė, krikščioniška pagalba. Po daugelio okupacijos metų jaučiama didelė tuštuma žmonių gyvenime, tai pasekmė persekiojimų, vienuolynų uždarymų, bažnyčios veiklos kontroliavimo.

Reikia stebėtis, kaip po nepriklausomybės atstatymo didelių tempų pradėjo atsikurti vienuolynai. Nežinia, o gal pamiršome, kiek pirmasis nepriklausomybės metais jų buvo, bet gautomis žiniomis vien moterų vienuolynų yra 21. Apie vyrų vienuolynus žinių dar neturime, tačiau norėtusi pateikti moterų vienuolynų sąrašą, kad susidarytume vaizdą tų kongregacijų skaičiais ir kas gali padėti jų atsikurimui.

Šv. Benedikto vienuolija — 9;
Dieviškosios Jėzaus Širdies pranciškonų kongregacija — 44;
Dievo Apvaizdos seserų kongregacija — 49;
Eucharistinio Jėzaus seserų kongr. — 99;
Jėzaus Eucharistijoje Tarnaičių seserų kongr. — 15;
Šv. Jėzaus Širdies tarnaičių seserų kongr. — 92;
Šv. Jėzaus Širdies tarnaičių nevieša kongr. — 42;
Šv. Juozapo ir šv. Kūd. Jėzaus Teresės basųjų karmeličių vienuolija — 12;
Lietuvos Šv. Kazimiero seserų kongr. — 61;
Šv. Mergelės ir kankinės šv. Kotrynos seserų kongr. — 51;

Kauno seserų benediktinių kongr. — 45;
Kristaus Karaliaus seserų kongr. — 20;
Kristaus Karaliaus merginų diakonų kongr. — 8;
Marijos Krikščionių Pagalbos dukterų institutas — 8;
Šv. M. Marijos Nepaliaujamos Pagalbos šv. Pranciškaus seserų kongr. — 23;
Šv. M. Marijos Nuliūdusiųjų Pagalbos seserų — 17;
Skaistiausios Marijos Širdies dukterų kongr. — 25;
Šv. Nekaltosios M. Marijos Tarnaičių kongr. — 106;
Nekalt. Prad. Šv. M. Marijos Vargdienių seserų — 91;
Šv. Šeimos seserų kongr. — 37;
Šv. Šeimos Misionierių seserų kongr. — 9.

Kiek žinoma daug seserų dirba įvairiose prieglaudose, ligoninėse, „Carite“, mokyklose dosto tikyba.
Žinodamas atsikurimo sunkumus, šias visas kongregacijas remia dosnus prel. Juozas Prunskis. Taip pat, susirūpinęs Lietuvos jaunimo dvasiniu atgimimu, kiekvienais metais finansiskai remia katalikų mokyklas, seminarias, katalikiškus laikraščius, radiją, televiziją, tam paskirdamas tukstancius dolerių.

Visą gyvenimą kukliai gyvenęs ir taupęs, dabar tas santapas skiria ne tik atsikuriantiesiems Lietuvos įvairioms reikalingas, bet nepamiršta ir čia gyvenančių tautiečių. Remia ateitininkus, skautus, Lietuvos fondą, laikraščius, radiją, skiria pinigų premijoms.

Pagarba ir padėka mūsų mielam prel. Juozui Prunskiiui.

Karolina Kubilienė

POPIEŽIUS APIE BAŽNYČIA IR ŽINIASKLAIDĄ

Popiežius Jonas Paulius II kovo 4 d. audiencijoje priėmė Popiežiškosios socialinio bendravimo tarybos narius, patarėjus ir ekspertus, kurie tuo metu Romoje buvo susirinkę į savo plenarinę asamblėją. Savo kalboje Šventasis Tėvas priminė, kad 1999 metai žymi dvi šiai Popiežiškajai tarybai svarbias datas: tai 35-osios metinės, kai buvo paskelbtas dokumentas „In Fructibus Multis“, kurį popiežius pavadino Tarybos „steigiamuoju dokumentu“. — remiantis Vatikano II Susirinkimo tėvų siūlymais buvo įkurta specialioji komisija komunikacijos srityje. Šiame taip pat sukurta 25 metų vienai iš labiausiai žinomų Tarybos iniciatyvų, būtent transliuoti per televiziją iš Šv. Petro bazilikos Katedrų vidurnakčio (Piemenėlių) šv. Mišias. Ši tradicija dabar yra viena labiausiai paplitusių religinių programų pasaulyje.

„Artimas ir pozityvus Bažnyčios ir žiniasklaidos bendradarbiavimas, — sakė popiežius, — žengs svarbų žingsnį ir priekį 2000-aisiais, jubiliejiniais metais, tokiu būdu didžiojo jubiliejaus malonę bus nunešę ir visas keturias pasaulio šalis. Jis padėjo už Tarybos pastangas garantuoti, kad jubiliejinės liturginės šventės būtų transliuojamos kiek galima plačiau ir efektyviau ir taip „Jubiliejus skelbtų atsivertimą, viltį ir džiaugsmą“.

Šventasis Tėvas pabrėžė, jog Bažnyčios ir žiniasklaidos bendradarbiavimo gyvybiškai

svarbus aspektas yra „Bažnyčios siūlomas metinis apmąstymas, be kurio socialinių komunikacijų pasaulis, nors yra potencialiai kūrybingas, kaupia ir skleistų destruktivias antivytybes. Malonu žinoti, kad Tarybai paskelbus dokumentą „Etika reklamoje“ iš žiniasklaidoje dirbančių žmonių atėjo siūlymų parengti kitus etines gaires komunikacijų srityje nurodanti dokumentus“ (savotišką „Etikos chartiją“).

Baigiamosiose pastabose popiežius akcentavo, kad „Bažnyčios moralinis mokymas yra senos etinės ir minties tradicijos, siekiantios patį Viešpatį Jėzų, vaisius“. Šventasis Tėvas drąsiai Socialinio bendravimo priemonių tarybą tęsti media kultūros etinio aspekto studijas ir per žiniasklaidą daryti įtaką žmonių gyvenimui bei apskritai visuomenei. „Aš raginu jus ir toliau stiprinti veiksmingą žiniasklaidoje dirbančių katalikų lavinimą visuose žemynuose“.

POPIEŽIUS PASMERKĖ EUTANAZIJĄ IR SAVIŽUDYBĘ

Vasario 27 dieną popiežius Jonas Paulius II audiencijoje priėmė Popiežiškosios gyvybės akademijos 5-osios generalinės asamblėjos dalyvius, svarstiusius mirštančiojo žmogaus orumo problemą.

Kreipdamasis į akademikus, Šventasis Tėvas pažymėjo, kad „mirštančiojo žmogaus apleidimo reikšmės, išplitęs viasose išsivysčiusiose visuomenėse, turi skirtingas ištakas ir daugelį aspektų. [...] Vienas

Vėlykų ryto procesija Lietuvoje.

AR JAU UŽMIRŠTAS DARIAUS IR GIRĖNO MAUZOLIEJUS?

1935 metais Čikagoje išleisto žinomo istoriko bei publicisto, lietuvių žurnalistikos veterano Petro Jurgelos (Jurgelavicius) knygoje „Darius ir Girėnas“ rašoma: „Atskrendančių didvyrių Kauno aerodrome laukė 25,000 žmonių ir kiekvieno lietuvių nerami širdis. Negyvyjū lakūnų Kauno aerodrome laukė 50,000, laidojo iš viso apie 100,000, o gi-

jų, vadinamasis socialinis-kultūrinis aspektas, žinomas kaip „mirties užmaskavimas“: visuomenėse, sutvarkytose pagal materialinės gerovės kriterijus, stengiamasi mirties nepastebėti, kaip bereikšmio dalyko“.

„Taip pat yra filosofinis ir ideologinis aspektas“, pagal kurį į žmogų žiūrima kaip į „savosios gyvybės autorių ir šeimininką“. Šis požiūris „netgi pasiekia tokį momentą, kai savižudybė bei eutanazija yra iškeltos kaip paradoksalūs savęs įtvirtinimo ir sunaikinimo būdai“.

Popiežius taip pat sakė, kad yra ir „medicininis bei laigos aspektas; čia jaučiama tendencija riboti sunkiai sergančių asmenų globą“. Del to „paguldytas į ligoninę asmuo dažnai jaučiasi atskirtas nuo šeimos ir atsidūręs savos rūšies technologinės invazijos akivaizdoje, ir tai žemina jo orumą“. Pagaliau yra vadinamoji „utilitarinė etika“, pagal kurią „sunkūs ar nepagydomi ligoniai“ jaučiasi „tarsi našta ir nesaugūs“.

„Bažnyčia ragina žmones pasiaukoti ir su meile rūpintis, kad mirštantieji būtų jautriai palydėti ir paruošti peržengti laiko slenkstį į amžinybę“.

Cituodamas savo encikliką „Evangelium vitae“, Šventasis Tėvas sakė, kad eutanazija „yra sunkus nusizengimas Dievo įstatymui. Taip pat ir savižudybė turi būti pasmerktą, kadangi; objektyviai žiūrint, tai yra labai nemoralus veiksmas. Faktiškai ji paima meilės sau atmetimą ir pareigos teisingumui bei artimo gailėstingumui atsizdėjimą bendruomenės ir visos visuomenės, kuriai savižudis priklauso, atžvilgiu“.

„Būtina, — sakė baigdamas popiežius, — rasti atsaką į naują eutanazijos bei savižudybės įteisimo iššūkį. Tam nepakanka vien tik prieštarauti šiai mirties kultūros tendencijai veikiant viešąją nuomonę bei parlamentus; visuomenės bei bažnytinės struktūros turi aktyviai darbuotis suteikiant vertingą paramą ir mirštantiesiems, ir nepagydomiems ligoniams“.

BŽ, 1999, Nr. 5

liai raudėjo — ašarojo 5 milijonai lietuvių. Daugelis kitataučių ašarojo — ir kitos tautos susigraudino. Ar buvo panašiai ir taip nuoširdžiai apraudotas kitas pasaulio galiūnas, karžygis ar genialus mokslininkas, kurio ir šventos tautos taip gailėtųsi?

Raudok, tauta, ir verk džiaugsmo ašaromis, nes laiminga esi, kad tokių didvyrių turi! Tumo-Vaizganto žodžiais — „garbė didvyriams, kurie del Tėvynės žuvo, ir garbė Tėvynei, kad yra kam dėl jos žūti“!

Tuometinė Lietuvos vyriausybė, norėdama įamžinti sparnuotųjų didvyrių atminimą ateities kartoms ir juos atitinkamai pagerbti, nusprendė: „dulkių žemynui neatiduoti padangių valdovų liekanų, su kuriomis tauta nenori skirtis. Brangūs tautai sužalotieji Dariaus ir Girėno kūnai sutvarkyti, atitaisyti, išbalzamuoti ir išstatyti amžinai pagarbai. Jie laikomi stikliniuose karstuose ir bus padėti garbingiausioje tautos šventykloje šalia istorinės amžinos reikšmės brangenybių“.

Vykdamas Lietuvos vyriausybės sprendimą, 1937 metais Kauno miesto kapinėse (dabar Raimbės parkas) pagal architektų V. Landsbergio-Zemkalnio projektą buvo pastatytas mauzoliejus, į kurį ir buvo atvežti stikliniai karstai su Dariaus ir Girėno palaikais.

Prie mauzoliejaus įvairių švenčių ir iškilmų metu buvo dedamos gelės ir vainikai, stovėdavo garbės sargybos, mauzoliejus buvo bene labiausiai lankomas kauniečių ir miesto svečių. Tačiau neilgai Lietuvos didvyriai gulėjo stikliniuose karstuose šiame mauzoliejuje. Sovietinė okupacija sutrikdė jų ramybę. Kūnai su karštais buvo iškelti, apsaugant nuo okupantų paniekimo, ir paslėpti, o mauzoliejus paliko dulėti vienas, tačiau tautiečių buvo gerbiama vieta.

„Lituanica“, kuria Steponas Darius ir Stasys Girėnas 1933 metais perskrido Atlantą, besiruošiantį skrydžiui į Lietuvą Bennet oro uoste Brooklyn, New York.

1958 metais sovietinė valdžia nutarė panaikinti miesto kapines. Mauzoliejus buvo nugriautas ir buldozeriu užlygintas. Po kiek laiko tik miesto senbūviai prisimindavo čia užkastą Dariaus ir Girėno mauzoliejų.

Prasidėjus Atgimimui ir atkūrus Lietuvos valstybingumą, buvo atstatomi okupacijos sunaikinti paminklai ir kiti istoriniai statiniai. Nebuvo užmirštas ir Dariaus ir Girėno mauzoliejus. 1996 metais mauzoliejus buvo atkastas, išvalytas ir uždengtas stogu. Tikėjomes, kad mauzoliejus bus apdengtas organiniu stiklu, padengtas kriptos ir kt., tačiau darbininkai baigę darbą ir išvaziavo, o mauzoliejų paliko likimo valiai. Nusileidžia čia į vidų vietiniai mėlynosios išklurkinti vieną kitą flakoną, mauzolieji pasi-
naudojama ar atlikti „gamtinis“ reikalas, kai kam pakyla ranka į vidų įmesti šiukšlių ir t.t. Nemanau, kad mes jau nemokame įvertinti savo garbingos praeities, tačiau Dariaus ir Girėno mauzoliejus atrodo užmirštas.

Šalia mauzoliejaus stovintis stendas, nuo kurio jau „išgaravo“ apie dešimt raidžių, skelbia, kad mauzoliejų konservuoja kultūros vertybių apsaugos departamento įmonė „Palikimas“, nurodytas adresas ir telefonas. Gal nereikėjo skubėti mauzoliejų atkasti ir pradėti „konservavimą“, jeigu numatytą tikrojo konservavimo negalima įvykdyti, trūkstant lėšų ar esant kitoms priežastims. O gal tai ilgai? Ir mauzoliejus bus toliau taip „globojamas“.

Netoliese įsikūręs Karinių oro pajėgų ir KASP Kauno Dariaus ir Girėno ATGR štabas. Manau, kad perdavus karškesniam mauzoliejaus globai, jis nebūtų taip niekinamas ir jam būtų suteikta tinkama priežiūra. Del mauzoliejaus esamos būklės turėtų susirūpinti vadovai. Labiau Raimbės parką turėtų kontroliuoti ir teisėsaugos pareigūnai. Juk be mauzoliejaus Dariaus ir Girėnui šia stovi pa-

SKELBIMAI

Įvairūs

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turio Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Of. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Home Health Care Int. Agency
ieško asmenų prižiūrinti vyr. amžiaus žmones. Anglų k. reikalinga. Vairuotojo leidimas ir rekomendacijos pageidaujamos.
\$75 iki \$120 į dieną. Skambinti Phil arba Janusz, tel. 414-763-2615.

Išnuomojami 2 kamb. su baldais antrame aukšte atskirai arba kartu.
Tel. 773-925-7428.

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 590-4205
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmart Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

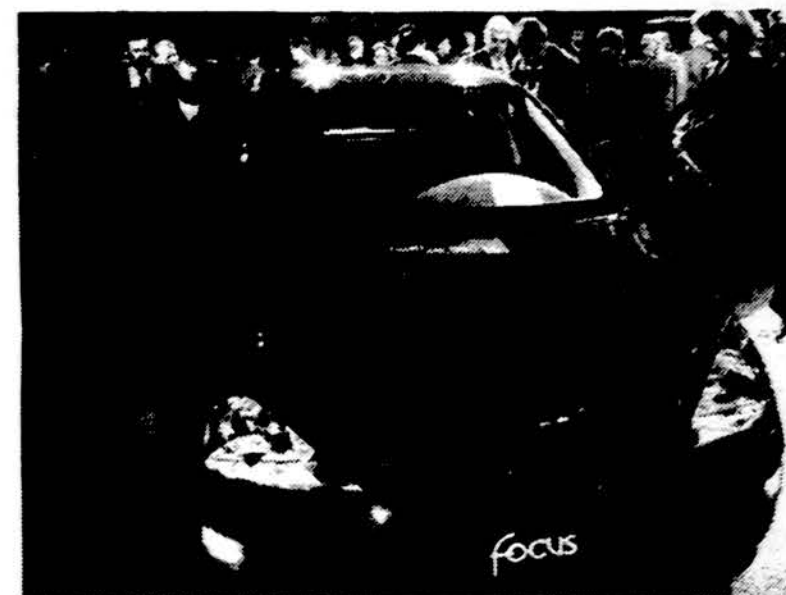
BALYS BUDRAITIS

Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAITIS
Bus. 773-585-6100 Pager 312-308-8397
Fax 773-585-3997

773-585-9500

minklai ir žuvusiems už Lietuvą, 1941 m. birželio mėnesį žuvusiems sukilėliams, 1915 metais žuvusiems rusų ka-

riams. Čia dar žemėje slypi neperlaidotų žmonių kaulai.
Stasys Ignatavičius
LSS Garbės šaulys

Vasario 24 d. „Litexpo“ parodų rūmuose surengtas oficialus „Ford Focus“ automobilio pristatymas. Nuotr. Eltos

TIKISI PARDUOTI 200 NAUJŲ „FORD FOCUS“

Oficiali „Ford“ automobilių atstovė Lietuvoje UAB „Vilniaus Vista“ šiemet kartu su partneriais tikisi parduoti apie 200 naujų automobilių „Ford Focus“, kurie jau pelnė metų automobilio vardus daugelyje Europos kraštų.

Pernai gruodžio mėnesį „Ford Focus“ buvo išrinktas Lietuvos „Metų automobilis ‘99“, nors tuo metu buvo vienišelis egzempliorius, atvežtas specialiai konkursui.

Vasario 25 d. Vilniaus „Litexpo“ parodų rūmuose buvo surengtas oficialus „Ford Focus“ pristatymas Lietuvoje. Jame dalyvavo ir „Ford“ verslo vystymo vadovas Baltijos regione Matti Viitasalo iš Suomijos. Džiaugdamasis naujojo modelio populiarumu, jis pabrėžė, kad iki šiol vis dar nespėjama patenkinti pirkėjų poreikių, nes visose Europos valstybėse „Ford Focus“ parduodamas labai sėkmingai. Gamintojai akcentuoja, kad „Focus“ meta iššūkį dabartiniam supratimui apie tai, ką gali pasiūlyti tokio dydžio ir kainos automobilis. „Focus“ serija skirta išlaikyti populiariausios markės Europoje vardą ir pratęsia „New Edge“ modelio liniją.

Pasak M. Viitasalo, nuo šių metų pradžios įkurtas „Ford Europe“ Šiaurės padalinys sa-

vo regione tikisi parduoti apie 70,000 naujų „Ford“ automobilių, iš kurių apie pusę turėtų sudaryti „Escort“ ir „Focus“ modeliai. Jis paneigė kalbas, kad „Focus“ pradėtas gaminti vietoj „Escort“, nes šis populiarius modelis dar bus gaminamas mažiausiai iki 2000 metų vidurio.

„Ford“ atstovams Lietuvoje keliamas uždavinys būti vadovais trejetuke pagal parduotus naujus automobilius (kartu su „VW/Audi“ ir „Opel“ atstovais). Bus siekiama, kad „Ford“ užimtų 10 proc. lengvųjų automobilių ir 20 proc. komercinių automobilių rinkos. Pernai „Vilniaus Vista“ su partneriais pardavė 345 lengvuosius automobilius, kas sudarė 7 proc. Lietuvos rinkos. „Vilniaus Vistos“ generalinis direktorius Romas Juknelevičius tiki, kad 10 proc. yra pasiekiamas orientyras, nes Lietuvai perėjus į Šiaurės padalinį, bus galima tikėtis palankesnių kainų.

Naujasis „Ford Focus“ kainuos nuo 50,000 litų. „Focus“ sedanaus ir universalais bus pradėta prekiauti maždaug po mėnesio. Šiuo metu Lietuvoje parduodami „Escort“ modeliai kainuoja nuo 40,000 litų. (Elta)

• Gyvenimas yra kaip dešimties greičių dviratis: dauguma turime bėgį, kurių niekuomet nepavartojame.

Charles M. Shulz

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

KODEL NEBUVO TRAUKTA Į DARBOTVARKĘ

Nors Lietuvių fondo nariu esu jau gerokai per 20 metų, jo valdymo niuansais pradėjau labiau domėtis tik prieš kelis metus, ypač kai 1996.03.30 įvyko dramatiškas jo vadovybės pasikeitimas. Tada ir pasirodė nepasitenkinimo ženklų dėl LF igaliojimų gaudamų balsų teisėtumo ir balsavimo paslapties. Nors fondo įstatuose skaitome, kad „metinis narių suvažiavimas yra vyriausias LF organas“, praktiškai, atrodo, to nebuvo ir nėra. Kai keli LF tarybos ar valdybos nariai, ne savo įnašų, bet igaliojimų dėka, užgožia suvažiavime asmeniškai dalyvaujančius LF narius, kyla ir klausimas, ar tas suvažiavimas apskritai turi prasmę.

Girdėjau ir skaičiau panašius pasisakymus ir kituose LF suvažiavimuose. Tas pats klausimas iškilo ir praėjusiais metais. Dr. P. Kisieliui pasiūlius, suvažiavimas tada išrinko trijų narių komisiją (P. Jurkus, B. Nainys ir V. Nauzdys) išnagrinėti LF narių igaliojimų teisėtumą ir pateikti siūlymus LF įstatų komisijai. Skaiciau „Drauge“, kad tokie siūlymai ir buvo pateikti.

Kaip ir kiekvienas eilinis LF narys, prieš keletą dienų gavęs kvietimą dalyvauti balandžio 24 d. suvažiavime, labai nustebau, kad tos praėjusių metų suvažiavimo išrinktos narių igaliojimų teisėtumui aiškinti komisijos pranešimas nebuvo įtrauktas į suvažiavimo darbotvarkę. Kodėl?

Skaitydamas siūlomą darbotvarkę, pasigedau įprasto paragrafo ir dėl darbotvarkės priėmimo. Nemaloniai nuteikė ir „Prezidiumo ir sekretoriato pristatymas“, kai jau išties eilę metų skaitydavome: „Prezidiumo ir sekretoriato sudarymas“. Ar tuo dabartiniai LF vadovai nori primygtinai parodyti, kad mus, eilinius narius, „nepatenkintus esama tvarka“ ir kitokius „triukšmautojus“ jie norės ir mokes „sutvarkyti“? Norėčiau manyti, kad taip blogai dar nėra.

Aleksas Vitkus
Palos Heights, IL

LIETUVIŲ FONDO SUAŽIAVIMUI ARTEJANT

Netrukus LF veteranai susirinks metiniam suvažiavimui. Dalyvių skaičius vis mažėja, o mirusiųjų sąrašas vis ilgėja. Maža, sąmoningai nusiteikusi, senjorų grupė, prieš atsisveikindama su gyvybe, dalį savo sutauptų finansų paskiria įvairioms visuomeninėms organizacijoms, ypač kai neturi

artimų giminių. Populiariausios organizacijos šiuo metu yra LF ir Našlaičių globos komitetas. Garbė jiems.

Dalis lietuviškos visuomenės ne visai sutinka su pelno paskirstymu. Fondo pradininkai ir nariai tikėjosi, kad surinktas kapitalas bus panaudotas atsikūrusiai Lietuvai. Netikėtai atgauta nepriklausomybė iššaukė sąmyšį LF valdybose. Prie Lietuvos vairo atsirado nelaukti LDDP atstovai. Ne to tikėjosi išeivija. Ne toms rankoms norėta perduoti sunkiai sutelktus finansus. Ką kodėl galvota, kad pinigai turėtų būti pervesti į oficialias rankas, kas ir atsitiko su pervestu pirmuoju siuntiniu. Tačiau pamiršta, kad, be oficialių biurokratų, tautą sudaro milijonai paprastų piliečių. Nuomonės išsiskyrus, LF valdyba pravedė narių tarpe referendumą. Tik mažas narių skaičius pasisakė už jų indelių pervedimą įvairioms Lietuvos organizacijoms. Dauguma reikalavo, kad fondo finansai būtų panaudoti, remiant lietuviškas organizacijas Amerikoje.

Kiti tautiečiai į padėtį Lietuvoje pažūrėjo kitaip. Iš asmeninių kelių, iš laiškų, iš Lietuvos atstovų pranešimų paaiškėjo vis sunkėjanti kai kurių Lietuvos visuomenės sluoksnių padėtis. Ir taip prieš keletą metų susikūrė labdaros organizacijos. Jų tikslas — gelbėti Lietuvos vaikus — sulaukė plataus dėmesio išeivijoje. Iš visų Amerikos vietovių, iš įvairių emigracijos kartų, į organizacijų sąskaitas pradėjo plaukti aukos ir net palikimai. Per tas organizacijas į Lietuvą išsiųsta didelės sumos dolerių ir vaikų kūdrabužių.

Paskutinis Švietimo ministerijos vicepirmininkės vizitas ir pranešimai parodė, kad vaikų padėtis kasdien blogėja. Įvairūs trūkumai atsiliepa vaikų išsivystymui. Jos pateikta statistika apie vaikus iššaukia liūdną vaizdą. Šio rašinio autorius per kiekvieną suvažiavimą bandė įtikinti Lietuvių fondo narius ir valdybas peržiūrėti pelno skirstymo metodus, organizacijų pasirinkimą, pirmenybes. Kurioje pusėje Atlanto pagalba yra būtinesnė? Argi mes nematome skirtumo tarp ekonominės tėvų padėties Amerikoje ir Lietuvoje?

Jeigu anksti pagalbos Lietuvai buvo susilaikyta dėl nepalankios valdžios, tai šandien ši problema jau nėra aktuali. Be prezidento, į vaikų padėties pagerinimą daug dėmesio kreipia jo žmona Alma. Čikagoje jos fondas auga nemažu greičiu. Galime būti tikri, kad Lietuvos biurokratija nusištos pagalbos neišieksvos.

Daina Silionienė (II eil. viduryje) su „marčiūnionikais“. Nors ji su vyru Donatu turi savo keturis mažus vaikus, bet nuosirdžiai rūpinasi jaunųjų svečių iš Lietuvos gerove ir „Lituanicos“ pirmojo metinio pokylio pasiskimu. Jeigu mes turėtume daugiau tokių pasiaukojančių žmonių, lietuviška veikla visuomet gyvuotų.

Fondo suvažiavimui artėjant, vel noriu pasiūlyti peržiūrėti LF pelno paskirstymą, kaip kad didesnė jo dalis atitektų kilniausiam tikslui, Lietuvos vaikams, tautos ateitai. Laikas atitaisyti mirtingą klaidą, atsiprašyti vaikų, kuriuos praradome per paskutinius dešimt metų. Nešvaistikime fondo finansų vietiniams projektams. Gelbėkime Lietuvos vaikus, jos ateitį.

Edmundas Ringus
Chicago, IL

KAD STATYTI, TAI VISIEMS

Nenoriu įkryti su savo nuomonėmis, bet kartais negali susilaikyti, kai paskaitai „Drauge“ naujienas iš Lietuvos.

Štai vasario 16 d. antrame puslapyje rašoma: „Blynų aleja“ — Vilniaus etninės veiklos centras iš anksto visus sossines gyventojus ir svečius kviečia į Užgavėnių šventę. Ten aprašoma apie Lašininio ir Kanapinio dvikovą, Morės deginimą. Gedimino prospektas Vasario 16 dieną bus pavadintas „Blynų aleja“. Taip pat Vilniaus etninės veiklos centras primena, kad Užgavėnių dieną negalima dirbti jokių darbų. Reikia kepti blynus ar mėsos šūpinį su kiaušės uodega.

Vadinasi, apie Vasario 16 d., kaip tautos šventę, nė žodžio! Ar iš pagarbos Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimui Vasario 16 d. negalėjo nukelti blynų kepimą į vasario 15 ar 17 d. Keista, kur visi tie, kurie taip susirūpinę Lietuva, juk miestas turi duoti leidimą

uždaryti gatves dėl eisenų, na, ir policijos priežiūra ir pan. Kai skaitai apie tokius elgesius Lietuvoje, tai nėra ko ir stebėtis, kad 1998 m. tik apie 20,000 iš Amerikos atvyko apsilankyti į tėvynę!

Neseniai buvo kilęs klausimas, kur, kaip ir kada statyti J. Pilsudskui paminklą Lietuvoje? Žinant, kad Pilsudskis užėmė tik 1/3 Lietuvos, tai, rodos, lyg nepatogu būtų prieš Staliną ar Hitlerį — juk jie buvo užėmę visą Lietuvą (Stalinai net du kartus). Taigi, jei jau statyti, tai visiems po vieną, gal kokią atminimų lentą ir J. Paleckiiui?

Algirdas Skudzdinkas
Baltimore, MD

PAGARBA LIETUVIŠKAI SPAUDAI

Brangūs — didieji pasišventėliai, kurie leidiate mūsų vienintelį išeivijos dienraštį „Draugą“. Man jis yra tikra atgaila. Nors dėl senyvo amžiaus, 92 m., mano akys nusilpo, bet įsigijau brangią skaitymo „televiziją“ ir galiu pasidžiaugti „Draugą“ skaitydamas. Ypač brandūs straipsniai — vedamieji, rašomi vyr. redaktorės Danutės Bindokienės. Ačiū Jums visiems labai. Gaunu ir iš Lietuvos visus katalikų laikraščius ir žurnalus. Juos stropiai peržvelgiu. Tai dvasinės atgailos šaltiniai mūsų jauniesiems ir paaugliams, kuriuos kvailio okupantai komunistai pusiūmė metų, tai mūsų tautai, vergijoj žiauriai kankintai, religinė dorovinė atgaila. Labai gerbiu lietuviškos spaudos kūrėjus.

Priedu paramos čekį.
Prel. Juozas Prunskis
Lemont, IL

NE PAVYDAS — AUKOTOJŲ PASIRINKIMAS

Skaitant Vytauto Šeštoko laišką „Draugo“ Nr. 47, pavadintą „Almos fondas — užsleptas pavydas“, nerandu paaiškinimo, o kur gi yra pasleptas pavydas?

Kaip daugelyje kultūrinių valstybių, taip pat ir Lietuvos aukštųjų valdininkų žmonos nori ką nors gera padaryti maziu pasiturintiems. Alma Adamkienė ir Gražina Landsbergienė daro tą patį, ką ir kitų valstybių pirmaujančios ponios daro. Tik šitie fondai turi ir politinę kryptį, per kuriuos galima daugiau surinkti šalpai pinigų, nepakalinti davėjus kyšininkavimu noru prisigerinti.

Labdaringos organizacijos

Nuotr. **Indrės Tījūnėlienės** kaip „Saulutė“, „Vaikų viltis“, „Našlaičių globa“, Valsčių laikraščio „Kaimo vaikai“, nėra susiriję su valdžioje esančiais asmenimis bei jų žmonomis. Aukos ateina tik todėl, kad aukotojai nori pagerinti vaikų gyvenimą, nepaisant, kas toms organizacijoms vadovauja.

Gal teisingai Vytautas Šeštokas yra pasakęs, kad reikėtų visas sujungti į vieną koordinuojantį vienetą ir iš čia siųsti prašymus aukoms. Gal tuo būdu susitaupytų sirašinėjimo išlaidos ir taip pat nepasitaikytų atvejų, kada aukas gauna iš dviejų šalpos organizacijų. Daugiausia žmonės aukoja pagal savo asmeninį pasirinkimą, todėl nereikėtų per daug rūpintis, svarbu, kad aukojama ir reikalingieji yra sušelpiami.

Antanas Paužolis
Chicago, IL

AR KAS GALI PADETI?

I mane kreipėsi Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, besirūpinantis Marijampolės aukštesniosios pedagogikos mokykloje vargonininkams ir pagrindinės mokyklos muzikos mokytojams rengiama nauja studijų programa. Ruošiant lietuvių bažnytinės kultūros istorijos kursą, labai reikalingas B. Kvickio „Lietuvos bažnyčių“ komplektas ir „Bos-tono lietuviškoji enciklopedija“.

Todėl prašyčiau išplatinti mano prašymą išeivijoje. Gal atsirastų tautiečių, kurie paaukotų šiuos leidinius, ruošiant programas parapijose dirbantiems dvasininkams, mokytojams bei vargonininkams.

Iš anksto dėkoju.

Prof. Feliksas Palubinskas

LIAUDŽIAI PRAVIRKUS, PŪGA LIOVĖSI

Atkelta iš 3 psl.

Visuotinis blaškymas dėl vyriausybės ateities kaip tik juos ir užmaskavo. Visų šių procesų smailėje sukosi tas pats žmogus — B. Lubys ir jo kompanijonai. Kad maskavimo versija nėra iš piršto laužta, galima įsitikinti, stebint, kaip skausmingai G. Vagnorius, pasitelkęs vyriausybės spaudos tarnybą, reagavo į Krikščionių demokratų partijos pareiškimą, kuriame atsirobojama nuo konservatorių memorandumo pramonininkais įsipareigo-

DRAUGAS, 1999 m. balandžio 6 d., antradienis

5

A.†A. JOHN C. CIAPAS

Gyveno Čikagoje. Mirė 1999 m. balandžio 3 d., sulaukęs 52 metų. Gimė Vokietijoje. Amerikoje išgyveno 50 metų. Nuliūdę liko: motina Valeria, broliai Leonard, Victor, jo žmona Sharon, seserys Joan ir Julie Ciapaitės.

Velionis buvo sūnus a.a. Leonardo. Velionis pašarvotas antradienį, balandžio 6 d. nuo 3 iki 9 v.v. Lack ir sūnūs laidojimo namuose, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.

Religinės apeigos ir laidotuvės bus St. Petersburg, Fl. Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus atsiveikinti su velioniu antradienį.

Nuliūdę: motina, broliai, seserys ir giminės.

Laidotuvių direkt. Lack ir Sūnūs Tel. 708-430-5700.

A.†A. ELENA RAŠYTININĖ

Gyveno Detroit, MI. Mirė 1999 m. kovo 29 d., sulaukusi 78 metų. Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: dukros Viktorija, žentas Dennis Fuhrwerk, Regina Graube, Irutė Vizgirdaitė, Lilija Strakšienė, žentas Antanas; anūkai: Regina, Viktorija, Robertas, Steven, Viktoras, Elena, Audrutė ir proanukė Aubry; sesuo Regina Balčiūnienė; Lietuvoje brolis Rudzinskas.

Velionė priklausė Lietuvos Dukterų draugijai. Šv. Mišios už a.a. Elena bus atnašaujamos balandžio 12 d., pirmadienį, 10 val. ryto Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Southfield, MI. Po mišių laidotuvės privačiose.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti už a.a. Elena.

Nuliūdę: dukros, žentai, anūkai, proanukė, sesuo ir brolis.

A.†A. RŪTA DIDŽYTĖ VASAUSKIENĖ

Gyveno Fox Lake, IL. Mirė 1999 m. balandžio 3 d., sulaukusi 71 metų. Gimė Klaipėdoje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: sūnūs Aleksandras ir Viktoras; anukės Brandy ir Kristina Vasauskaitės; brolis Martinas Didžys ir sesuo Eva Aras su šeimosim Australijoje; taip pat giminės Vokietijoje, draugai JAV-ose.

Velionė pašarvota trečiadienį, balandžio 7 d. nuo 3 iki 7 v.v. Hancher laidojimo namuose, Fox Lake, IL. Atsiveikimas 6 val. vakaro. Laidotuvės privačiose.

Velionės pageidavimu vietoje gėlių prašoma aukoti Karaliaučiaus krašto lietuvių bažnyčiai, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540.

Nuliūdę: sūnūs, brolis, sesuo, anukės ir draugai.

Laidotuvių direkt. Hancher Funeral Home. Draugų tel. 630-325-7767.

A.†A. LUKAS ŠOLIŪNAS

Mirė 1999 m. Velykų sekmadienį, balandžio 4 d. sulaukęs 21 metų.

Nuliūdę liko: tėvai Francine ir Jonas Šoliūnai, sesuo Mikah Šoliūnas, senelis Wilborn Stewart, daug tėtų, dėdžių, pusbrolių, pusseserių bei draugų.

Velionis Lukas buvo Redlands universiteto Kalifornijoje trečiųjų metų psichologijos studentas.

Atsiveikimas su a.a. Luku bus ketvirtadienį, balandžio 8 d. St. Clements bažnyčioje, 642 W. Deming St. (Orchard ir Deming kampas), 9:30 val. ryto, o šv. Mišios už Velionio sielą 11 val. ryto. Po Mišių laidotuvės privačiose.

Vietoje gėlių prašoma aukoti South Central Community Services, 8316 S. Ellis, Chicago, IL 60661.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

Nuliūdę: tėvai, sesuo, senelis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Blake-Lamb Funeral Home. Tel. 312-944-5594.

Dalis folkloro ansamblio „Jorė“, dalyvavusio Washington, DC, Lietuvių Bendruomenės ruoštoje Vasario 16-osios paminėjimo programoje vasario 7 d. Nuotr. Broniaus Čikoto

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dr. Ona Daugirdienė (kairėje) Pasaulio lietuvių centre su Lietuvos Švietimo ir mokslo viceministre dr. Gražina Paliokiene. Dr. Daugirdienė vadovavo susitikimo su viceministre popietei. Nuotr. V. Jasinevičiaus

Dr. Ona Daugirdienė, jaunosios kartos veikli visuomenininkė, kandidatuoja į Lietuvos fondo tarybą. Už ją bus balsuojama LF suvažiavime 1999 m. balandžio 24 d. LF narius kviečiame suvažiavime dalyvauti ir jos kandidatūrą paremti. Suvažiavime negalintieji dalyvauti, ją taip pat galite paremti siųsdami įgaliojimus adresu 15 W. 560 89th Street, Hinsdale, IL 60521.

Jaunučių ateitininkų stovykla Dainavoje prasidės pirmadienį, liepos 5 ir baigsis šeštadienį, liepos 17 d. Registracijos lapai jau pasiųsti visoms kuopoms. Jei jų negavote, kreipkitės į savo kuopos globėją, o jei reikėtų daugiau registracijos lapų, skambinkite tel. 708-349-7426 ir palikite žinią. Prašoma įsidėmėti, kad užpildytus registracijos lapus reikia grąžinti iki gegužės 1 d.

JAV LB Krašto valdyba skatina Lietuvos fondo narius dalyvauti metiniame suvažiavime, kuris įvyks balandžio 24 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL. Negalint suvažiavime dalyvauti, prašome savus balsus pervesti JAV LB-nei. Įgaliojimus siųsti JAV LB Krašto valdybos pirm. Reginai Narušienė, 213 West Lake Shore Dr., Cary, IL 60013.

Liūda Rugienienė ir kiti JAV LB tarybos bendradarbiavimo nariai kalbės apie savo darbus, posėdžiaujant su Seimo atstovais Lietuvoje, balandžio 24 d., šeštadienį, 5 val. vak. Jaunimo centro kavinėje, o sekmadienį, balandžio 25 d., 12:15 val. p.p., Pasaulio lietuvių centro sporto salėje.

Kun. Pranas (Frank) Kelpšas, ilgus metus talkininkavęs Švč. M. Marijos Gimimo parapijos Marquette Parke sielovadai, staiga mirė Didįjį Šeštadienį, balandžio 3 d., klebonijoje. Laidojamas šiandien.

Tai tikrasis prisikėlimas! Vėlykų ryto Mišiose visose lietuvių bažnyčiose, tiek Čikagoje, tiek Pal. Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte, dalyvavo labai daug tikinčiųjų ir buvo jautiama tikrai vėlykiška nuotaika. Malonu, kad pamaldose ypač gausiai dalyvavo neseniai atvykusieji iš tėvynės — ir jaunimas, ir šeimos su vaikais.

Panevėžiečių klubo pusmetinis susirinkimas šaukiamas balandžio 11 d., per Atvelykį, 12 val., Jaunimo centro klasėje. Visi nariai maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti. Kviečiame ir naujai atvykusius panevėžiečius atsilankyti.

„Židinio“ povelkykės pamaldos dvasinio prisikėlimo nuotaikoje įvyks šeštadienį, balandžio 10 d., 4 val. p.p., Jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Visi nuoširdžiai kviečiami jose dalyvauti.

Čikagos liuanistinės mokyklos mokytojos (iš kairės): Renata Butauskienė ir Erika Jurgutienė su mokinukėmis

Antanas ir Ramona Milišauskai, Kenosha, WI, siųsdami „Draugo“ prenumeratos mokėstį, prijungė ir 105 dol. auką. Ačiū!

LB Lemonto apylinkės valdyba posėdyje kovo 19 d. nutarė iš savo izdo skirti 100 dol. auką „Draugui“. Labai ačiū!

„Pipirų ratelio“ mokinukai.

Lietuviai respublikonai Leonas Maskalunas (kairėje) ir Vytautas Jasinevičius Illinois valstijos sostinėje Springfield, IL, apsilankę Judy Baar Tonka įstaigoje.

Pranešama tėvams, kad išankstinė mokinių registracija 1999-2000 metams Maironio lit. mokykloje (Pasaulio lietuvių centre, Lemonte) bus kiekvieną balandžio mėnesio šeštadienį. Jeigu noretumėte daugiau informacijų, skambinkite 630-257-2897 arba 630-257-0888.

LKV sąjungos „Ramovės“ Čikagos skyriaus narių susirinkimas vyks balandžio 11 d., sekmadienį, 12 val., Jaunimo centro patalpose. Kviečiami visi skyriaus nariai susirinkime dalyvauti.

Kur gi būtų mūsų visuomeninė veikla be Lietuvos fondo paramos? LF įnašas mūsų gyvenime yra nepamainomas. Todėl JAV LB Krašto valdyba ragina LF narius gausiai ir aktyviai dalyvauti Lietuvos fondo suvažiavime, kuris įvyks balandžio 24 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Negalint asmeniškai suvažiavime dalyvauti, prašome savo balsus pervesti JAV Lietuvos Bendruomenėi. Įgaliojimus siųsti JAV LB Krašto valdybos pirmininkei Reginai Narušienė, 213 West Lake Shore Dr., Cary, IL 60013.

Kun. Mykolas Kirkilas, St. Petersburg, FL, atsiliepdamas į prašymą pagelbėti „XXI amžiui“, katalikiškam laikraščiui Lietuvoje, atsiuntė didesnę auką laikraščiui paremti.

VENEZUELOJE GYVENUSIŲ LIETUVIŲ ŽINIAI

Čikagoje prieš 29 metus įsteigė Venezueloje gyvenusių lietuvių draugiją, kuri per tą laiką gerai veikė ir atliko daug kultūrinių darbų.

Laikas ir senatvė dirba savo ir mažina draugijos narių eiles. Draugija sumažėjo ir reikalinga, kad Venezueloje gyvenusieji kurie nedalyvavo dr-jos veikloje, atvyktų į metinį draugijos susirinkimą balandžio 11 d. 1 val. popietį Šaulių salėje, 2417 W 43 st. Po susirinkimo vaisės.

Be to, draugija gegužės 16 d., 12 val. turės pobūvį — gegužinę toje patioje salėje. Prašome atsilankyti ir paremti draugijos darbus. Informacijas teikia Kazys Ulevičius, tel. 1-815-455-5814.

Jean Banys

ALTO METINĖ DARBO KONFERENCIJA

Kiekvienais metais Amerikos lietuvių tarybos Čikagos skyrius šaukia metinę darbo konferenciją, kurioje valdyba padaro pranešimus pirmininkas — kas padaryta metų laikotarpyje, izdininkas — finansinę atskaitomybę, revizijos komisija — ar finansai gerai tvarkomi, ar atitinka įrašai kasos knygoje, ar yra pajamų ir išlaidų pateisinami dokumentai. Tokie pranešimai yra labai reikalingi, norint tvarkingai perduoti visas bylas ir knygas kitai organizacijai. Mat nuo darbo konferencijos skyriaus vadovavimą perima kita organizacija. Po visų pranešimų yra sudaryta skyriaus valdyba ir taryba vienerių metų kadencijai iš organizacijų pristatytų atstovų.

Todėl visi kviečiami atvykti į darbo konferenciją. Savo dalyvavimu paremsite ALTą, įvertinsite jo veiklą. Dalyvaukime. Po konferencijos — kavutė.

Ant. Repšienė

Audrius T. Remeikis ir Vytenis P. Kirvelaitis, du kandidatai į Lemonto bibliotekos tarybą.

ALTO Čikagos skyrių sudaro 13 organizacijų. Keturių pagrindinės organizacijos — Romos Katalikų federacija, Socialdemokratų sąjunga, Tautinė sandara ir Lietuvos tautinė sąjunga — siūnia po 7 atstovus į valdybą ir tarybą. Kitos 9 organizacijos siūnia tik po 3 atstovus.

Šiais metais (vadovauja R. Katalikų federacija ir pirminkauja Evelina Ozeliene) darbo konferencija šaukiama balandžio 10 d., šeštadienį, 10 val. ryte, Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Po valdybos pranešimų, diskusijų ir naujos valdybos sudarymo bus diskutuojami ir kiti reikalai, kurių yra apskiai. Rašant apie ALTą, tuojau prisimena šios garbingos organizacijos steigėjai: Leonardas Šimutis, SR, dr. Pijus Grigaitis, Antanas Olis, Mykolas Vaidyla ir Juozas Laučka. Visi steigėjai jau išsisi Amžinybėje, tik tebeveikia jų įsteigta politinė organizacija Amerikos lietuvių taryba — ALTas, kuri ir po 59 metų tebėra reikalinga. Kaip jau žinome, ALTas per tą ilgą laikotarpį yra atlikęs milžiniškus darbus Lietuvos laisvini-mo srityje. Lietuvai 1990 metais atgavus nepriklausomybę, tikėjome, kad nereikės daugiau varstyti Baltųjų rūmų durų ir prašyti Amerikos vyriausybės padėti Lietuvai numesti okupacijos jungą, nes Lietuva jau laisva. Bet, deja, dar visokiais būdais reikia padėti okupanto nualintai tėvynei, dar vis juodi debesys dengia jos padangę, o ypač iš didžiojo brolio pusės, kuris stebi, kad Lietuva nebūtų priimta nei į Europos Sąjungą, nei į NATO. Tad turime budėti ir dirbti kartu.

Todėl visi kviečiami atvykti į darbo konferenciją. Savo dalyvavimu paremsite ALTą, įvertinsite jo veiklą. Dalyvaukime. Po konferencijos — kavutė.

Todėl visi kviečiami atvykti į darbo konferenciją. Savo dalyvavimu paremsite ALTą, įvertinsite jo veiklą. Dalyvaukime. Po konferencijos — kavutė.

Audrius įsigijo bakalauro laipsnį iš geologijos Illinois universitete Čikagoje. MBA

LIETUVIAI KANDIDATUOJA Į LEMONTO BIBLIOTEKOS TARYBĄ

Senosios kartos Amerikos lietuvių dažnai reikšėsi politinėse kampanijose — remdavo kandidatus ir patys užimdavo politinius postus. Paskutinių kelių dešimtmečių laikotarpyje lietuvių nutolo nuo tokios aktyvios veiklos. Tai padėtis keičiasi Lemonte, kur Lemonto miesto bibliotekos taryboje (Lemont Township Library Board) jau tarnauja lietuvis, tarybos izdininkas **Dave Shestokas**. **Sigitas Vaznelis** taipgi yra Lemonto miesto susisiekimo vadovas (highway commissioner). Į tarybą šešerių metų kadencijai šį mėnesį kandidatuoja dar du lietuviai: **Vytenis Kirvelaitis** ir **Audrius Remeikis**. Jei laimėtų, trys iš septynių bibliotekos tarybos narių būtų lietuvių. Tai lietuvių visuomenėi Lemonte turėtų didesnės įtakos.

Abu kandidatai nuo vaikystės aktyviai reikšėsi lietuvių veikloje. Abu skautai, skautai vyčiai ir skautininkai. Jie taip pat dalyvauja JAV Jaunimo sąjungos Čikagos skyriuje. Turi patirties bibliotekose: Vytenis ir Audrius vienu metu dirbo Pedagoginio liuanistikos instituto bei Lituanistikos tyrimo ir studijų centro bibliotekose Jaunimo centre.

Vytenis įsigijo bakalauro laipsnį iš verslo mokslų Roosevelt universitete. Teisės studijas baigė Illinois universitete Urbanoje. Yra buhalteris su CPA pažymėjimu. Šiuo metu yra valstijų mokesčių skyriaus viršininkas R. R. Donnelly & Sons Co. bendrovėje. Lietuvos fondo tarybos narys nuo 1990 m., o dabar LF Įstatų komisijos pirmininkas. Vytenis yra Akademinio Skautų sąjūdžio vadijos narys ir Korp! Vytis centro valdybos pirmininkas.

Audrius įsigijo bakalauro laipsnį iš geologijos Illinois universitete Čikagoje. MBA

laipsnis įgytas Lake Forest Graduate School of Management. Buvęs gamtos saugos konsultantas, o dabar verslininkas bei savininkas Vilijana Coffee, Ltd., Downers Grove Metra geležinkelio stotyje. Audrius yra buvęs Lituanikos skautų tunto tūntininkas ir dabar eina Filisterių Skautų sąjungos Čikagos skyriaus pirmininko pareigas.

Lemonto miesto biblioteka yra West Wend gatvėje į vakarus nuo State gatvės Lemonte. Be bibliotekos bendros veiklos platinimo bei kitų pagerinimų, lietuvių kandidatai nori pakelti lietuvių bei kitų Lemonto miesto etninę grupių vaidmenį bibliotekoje, pvz., steigiant giminingų miestų programą (Sister Cities) su miestais Lietuvoje ir kitose valstybėse. Vytenis ir Audrius taip pat nori įsteigti lietuvių ir etninių grupių kolekcijas, t.y. rinkti ir kataloguoti vaikų knygas lietuvių kalba, lietuvišką spaudą ir t.t.

Remkime lietuvių kandidatus Lemonte antradienį, balandžio 13 d., kad mūsų balsas būtų garsesnis ir lietuvių įtaką Lemonto valdžios įstaigoje padidėtų.

R.V.

SKELBIMAI

• **Pranešame, kad staiga mirė Lukas Šoliūnas, 22 metų.** Buvo studentas Redland universitete, Kalifornijoje. Nulūdė: tėvas Jonas ir motina Francine, sesuo Mikah ir senelis Wilborn Stewart. Platesnis pranešimas seks vėliau. (sk.)

• **Balzeko lietuvių kultūros muziejus ieško pilno laiko arba valandinių darbuotojų.** Privaloma rašyti angliskai ir lietuviškai, spausdinti. Pirmenybė galintiesiems dirbti savaitgaliais. Tel. 773-582-6500. (sk.)

Pinigai, siuntiniai, persiuntimas į Lietuvą per **TRANSPAK** (staiga „Draugo“ pastate). Darbo val. 9-5 kasdien, sekd. 9-2. Tel. 1 773 838 1050

• **Ponia Nancy Snyder, Fredericksburg, VA, savo globotinei našlaitei atsiuntė \$175. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago IL 60629.** (sk.)

• **Greitai persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje.** Persiunčiame automobilius ir komercinius krovininius. Vertiname ir notarizuojame, paruošiam dokumentus JAV vizų prašimui ir iškviatimus. Smulkesnė informacija tel. 773-434-7919, 630-257-6822, 1-888-615-2147 Atlantic Express Corp. (sk.)

ARAS ROOFING Arvydas Kiela (įrengia, taisydo, visų rūšių stogus) Tel. 630 257 0746 Skambinti po 6 v.v.

Grazus būrelis basimųjų liuanistinių mokytojų-dabartinių Pedagoginio lit. instituto studentų pobūvyje Jaunimo centro kavinėje pernai gruodžio mėn.